

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

พื้นที่ของความรัก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AMOUR' S SPHERE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	พื้นที่ของความรัก
โดย	สิริพร กลับแก้ว
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. รัญญาภัทร์ นิธิภัทรอนันต์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

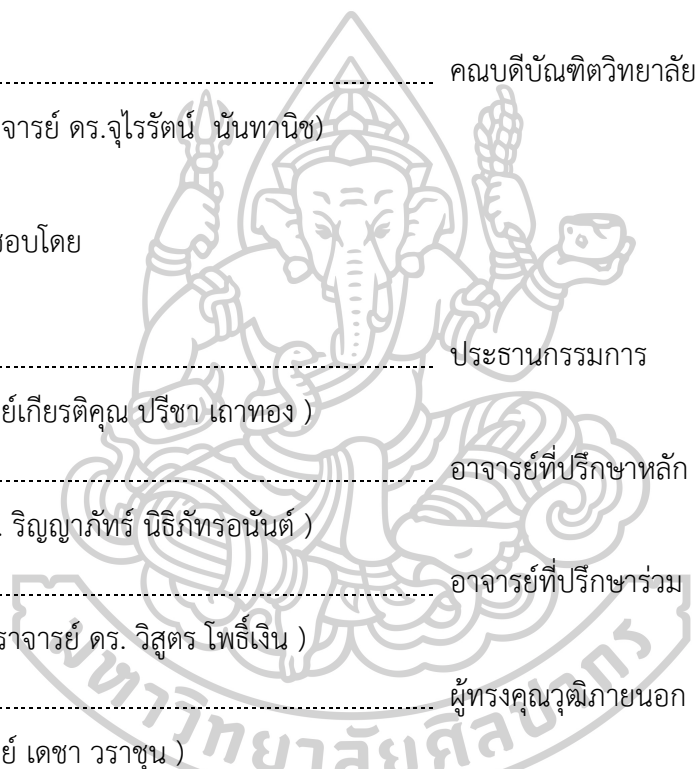
พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. รัญญาภัทร์ นิธิภัทรอนันต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เดชา วราชน)

60901316 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : พื้นที่ของความรัก, ศิลปะสื่อผสม, ศิลปะการจัดวาง

นางสาว สิริพร กลับแก้ว: พื้นที่ของความรัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. ริญญภัทร์ นิธิภัทรอนันต์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere นี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสรรคผลงานศิลปะที่สร้างความตระหนักถึงความรัก ความผูกพันของแม่กับลูกและแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความเป็นแม่ในงานศิลปะ 2) เพื่อศึกษากระบวนการในการแสดงออกโดยการสร้างสรรคผลงานเทคนิคสื่อผสม และ 3) เพื่อศึกษารูปแบบศิลปะ การจัดวาง (Installation Art) โดยการนำผลงานการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกซึ่งใช้วิธีการผูก มัด เย็บ ปัก ถักร้อย ร่วมกับลายเส้นของลูกมาจัดวางบนพื้นที่ของความรัก

โดยมีแนวความคิด และขอบเขตการสร้างสรรคผลงานดังนี้ 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการสร้างสรรคผลงานที่แสดงออกถึงความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ระหว่างแม่กับลูก สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการแสดงออกถึงความรัก ความผูกพันจากการใช้เวลาที่มีอยู่ดูแลลูกให้มีคุณภาพมากที่สุด โดยการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ผสมผสานกับงานศิลปะซึ่งเกิดจากจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูก 2) ขอบเขตด้านเทคนิค เป็นการสร้างสรรคผลงานเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) จากภาพถ่ายลายเส้นของลูก ร่วมกับเทคนิควิธีการผูก มัด เย็บ ปัก ถักร้อย โดยเน้นสีบรรยากาศและทัศนธาตุต่างๆ ให้เป็นบรรยากาศ ที่อบอุ่น และ 3) ขอบเขต ด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรคผลงานโดยใช้รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) คือ การสร้างผลงานจากการปฏิสัมพันธ์ การทำกิจกรรมร่วมกับลูกโดยพยายามให้เป็นไปตามธรรมชาติ ตามจินตนาการของลูก ไม่ตั้งกฎเกณฑ์บังคับลูกมากเกินไป เปรียบตั้งความรักอันบริสุทธิ์ของแม่ที่มอบสิ่งดีๆ ที่สุดให้แก่ลูก โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ นำมาสร้างสรรคโดยการจัดวาง จนเกิดเป็นพื้นที่ของความรัก

ผลการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุด พื้นที่ของความรัก: Amour's Sphere ได้ผลงาน 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้นงาน ประกอบด้วย 1) บันทึกรัก ในม้วนผ้ามุง จำนวน 1 ม้วน 2) โหมบายความทรงจำจำนวน 1 ชิ้น 3) ครอบครัวยุคของเรา ตุ๊กตาสัตว์ จำนวน 20 ตัว

60901316 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : Love's space, Mixed media, Installation Art

MISS SIRIPORN KLUBKAEW : AMOUR' S SPHERE THESIS ADVISOR : RINYAPHAT NITHIPATTARAAHNAN, Ph.D.

The thesis of “Amour’s Sphere” was proceeded by these following reasons 1) To create the art works that can build the awareness of love between mother and the child as well as to demonstrate the value of being mother through the art works. 2) To study the procedure of expression by creating mixed media works and 3) To learn the Installation Arts by the works from the interaction between the mother and the child utilizing the bind and the crochet with my daughter’s lined patterns on the Art work.

The concept and the scopes of work’s building 1) The content is to create the Art works that representation the pure love between the mother and the child as well as to build the awareness of the value of love expression and the connection from the time that the mother uses to grow the daughter through doing activities including with the art work from the daughter’s imaginations. 2) The scope of technique is to build the mixed media from the daughter’s lined patterns together with the bind and the crochet focusing in the atmosphere colors and the art elements that can invent the warm feeling. and 3) The scope of style is to develop the work through the Installation Art or to make the work from the interaction of the mother and the daughter which is naturally made according to the daughter’s imagination as well as to avoid applying too many rules with the daughter. It can be compared as the pure love from the mother passed to the daughter without any expected results. The work is created through the Installation Art which can lead to the love’s space.

Thesis : Amour’s Sphere was three art works in this set which are 1) A love roll in textile 2) A hanging of memory and 3) Twenty of animal dolls in a family set.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้นผู้สร้างสรรค์ขอโน้มจิตรำลึกถึงคุณบิดามารดา ครอบครัว ที่เลี้ยงดู อุ้มชู มอบความรัก ให้แก่ผู้สร้างสรรค์เสมอมา ทั้งยังสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน เสียสละกำลังร่างกายพร้อมกับเป็นผู้ให้กำลังใจ และสติปัญญาแก่ผู้สร้างสรรค์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปริญญาภัทร์ นิธิภัทรอนันต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชณุ ศุภนิมิตร ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง อาจารย์ฐานิส เหมศาสตร์ อาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน รวมถึงคณาจารย์คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ บุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากรที่เคารพรักทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะนำสั่งสอน ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาผลงานทัศนศิลป์ และการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เตชา วราชน ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยมี ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง เป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอบคุณคณะครู โรงเรียนสิชลประชาสรรค์ ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่เชื่อมั่น สนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูล ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำแก่ผู้สร้างสรรค์เสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ ทัศนศิลป์ศึกษา รุ่นที่ 9 มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคน ที่ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ช่วยเหลือดูแลกันมาตลอดระยะเวลา 2 ปี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดคุณงามความดี สร้างประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการศึกษาทั้งด้านแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์โดยทางตรงและทางอ้อม ขออุทิศคุณงามความดีแก่ครูบาอาจารย์ทุกท่านของผู้สร้างสรรค์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในทุกแขนงวิชา รวมถึงบิดามารดา ครอบครัว และกัลยาณมิตรของผู้สร้างสรรค์ทุกคน

สิริพร กลับแก้ว

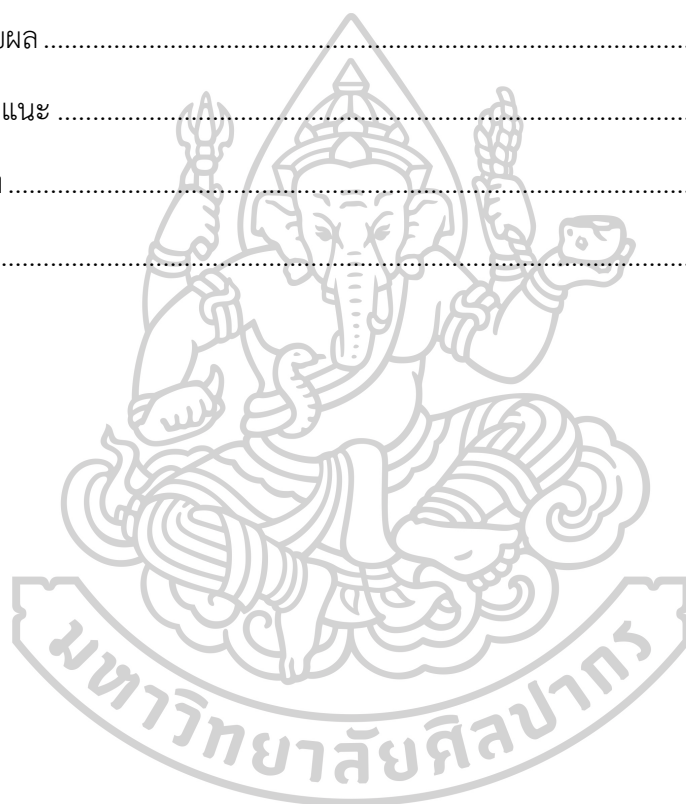
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
4. สมมติฐานของการศึกษา.....	4
5. ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	4
6. ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์.....	5
8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	6
10. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสาร ข้อมูลและงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากลูก.....	8
2. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากผลงานศิลปะและศิลปิน.....	16
2.1 เมตตา สุวรรณศรี.....	16
2.2 รสลิน กาสต์.....	18
2.3 ซีลา ฮิคส์ (Sheila Hicks).....	21

2.4 ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิษณุ ศุภนิมิตร.....	24
3. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วิธีการ.....	26
3.1 ทฤษฎีจิตวิทยาแม่และเด็ก.....	26
3.2 ทฤษฎีศิลปะกับพัฒนาการเด็ก.....	29
3.3 หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ กับพัฒนาการเด็กช่วงวัย 4 – 7 ปี.....	33
3.4 ทฤษฎีความเป็นผู้หญิง (Feminism).....	36
3.5 เทคนิคและวิธีการผูก มัด เย็บ ปัก.....	38
3.6 ศิลปะสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ.....	39
3.7 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art).....	41
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์.....	45
1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	45
2. รูปแบบของงานสร้างสรรค์.....	45
3. วิธีการดำเนินงาน.....	46
3.1 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา.....	46
3.2 ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์.....	47
4. ระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	48
5. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน.....	49
5.1 วัสดุในการดำเนินงาน.....	49
5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	52
ผลงานศิลปะ ระยะที่ 1 ระยะก่อนวิทยานิพนธ์.....	55
6. ผลงานศิลปะระยะที่ 2 ระยะวิทยานิพนธ์.....	59
6.1 ขึ้นวางแผน.....	59
6.2 ขึ้นปฏิบัติการโครงร่าง.....	60
6.3 ขึ้นลงมือปฏิบัติ.....	61

บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงาน	80
1. จุดเด่นของผลงาน	80
2. จุดที่ควรพัฒนา	84
3. วิธีการปรับปรุงพัฒนาผลงาน	86
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
1. สรุปผลการสร้างสรรค์	87
2. อภิปรายผล	87
3. ข้อเสนอแนะ	90
รายการอ้างอิง	91
ประวัติผู้เขียน	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
ตารางที่ 2 ตารางการวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน.....	44
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน	48
ตารางที่ 4 การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	58
ตารางที่ 5 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	81
ตารางที่ 6 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	82
ตารางที่ 7 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	83
ตารางที่ 8 ตารางการวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์	84
ตารางที่ 9 ตารางการวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์ (ต่อ).....	85
ตารางที่ 10 การวิเคราะห์วิธีการปรับปรุงพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์.....	86

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	9
ภาพที่ 2 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	9
ภาพที่ 3 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	10
ภาพที่ 4 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	10
ภาพที่ 5 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	11
ภาพที่ 6 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	11
ภาพที่ 7 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	12
ภาพที่ 8 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ.....	12
ภาพที่ 9 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ.....	13
ภาพที่ 10 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ.....	13
ภาพที่ 11 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ.....	14
ภาพที่ 12 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ.....	14
ภาพที่ 13 ภาพผลงานศิลปะเด็ก.....	15
ภาพที่ 14 ภาพถ่าย อาจารย์เมตตา สุวรรณศรี.....	16
ภาพที่ 15 ภาพต้นแบบผลงานโต๊ะอาหารของลูกชายอาจารย์เมตตา สุวรรณศรี.....	17
ภาพที่ 16 ผลงานการถักโครเชต์ของ อาจารย์เมตตา สุวรรณศรี.....	17
ภาพที่ 17 ภาพถ่ายอาจารย์รสลิน กาสต์.....	18
ภาพที่ 18 ภาพถ่าย ไลน์ ทู สกายเลอร์ ผลงานของอาจารย์รสลิน กาสต์.....	19
ภาพที่ 19 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์.....	19
ภาพที่ 20 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์.....	20
ภาพที่ 21 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์.....	20

ภาพที่ 22	ภาพถ่าย ซีลา ฮิกส์ (Sheila Hicks).....	21
ภาพที่ 23	ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks	22
ภาพที่ 24	ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks	22
ภาพที่ 25	ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks	23
ภาพที่ 26	ภาพถ่ายศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ สุภณมิตร	24
ภาพที่ 27	ภาพเด็กวาดภาพตามจินตนาการ.....	29
ภาพที่ 28	ภาพเด็กสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ	30
ภาพที่ 29	ผลงานเทคนิคสื่อผสมของศาสตราจารย์เกียรติคุณชลุต นิมเสมอ	39
ภาพที่ 30	ผลงานเทคนิคสื่อผสม ศิลปะการจัดวางของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชลุต นิมเสมอ	43
ภาพที่ 31	ภาพแรงบันดาลใจจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของลูก.....	46
ภาพที่ 32	ภาพปากการ่างภาพ.....	49
ภาพที่ 33	ภาพกระดาษร่างแบบ/สมุดสเก็ตซ์	49
ภาพที่ 34	ภาพผ้าถุง ไชยธรรมชาติ	50
ภาพที่ 35	ภาพถ่าย	50
ภาพที่ 36	ภาพใหม่ชนิดต่างๆ.....	50
ภาพที่ 37	ภาพสื่อะคริลิค.....	51
ภาพที่ 38	ไม้หวาย และ กิ่งไม้ต่าง ๆ.....	51
ภาพที่ 39	ภาพปากกาสำหรับร่างแบบ	52
ภาพที่ 40	ภาพเข็มปัก เข็มเย็บมือ ชนิดต่างๆ.....	52
ภาพที่ 41	ภาพพู่กันลักษณะต่าง ๆ	53
ภาพที่ 42	ภาพงานสื่อะคริลิคสีขาว.....	53
ภาพที่ 43	ภาพกรรไกรตัดผ้า.....	54
ภาพที่ 44	ภาพเลื่อยตัดกิ่งไม้.....	54
ภาพที่ 45	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	55

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	56
ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	57
ภาพที่ 48 ภาพถ่ายแม่กับลูกหลังสร้างข้อตกลงร่วมกัน	59
ภาพที่ 49 ภาพถ่ายการฝึกทดลองวาดภาพระบายสีของลูก	59
ภาพที่ 50 ภาพร่างของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	60
ภาพที่ 51 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	61
ภาพที่ 52 การร่างภาพ และระบายสีของลูก	62
ภาพที่ 53 ภาพวิธีการต้นถอยหลัง.....	62
ภาพที่ 54 ภาพการปักข้อความ.....	63
ภาพที่ 55 ภาพการระบายสีของลูก.....	63
ภาพที่ 56 ภาพการระบายสีของลูก.....	64
ภาพที่ 57 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	65
ภาพที่ 58 ภาพร่างของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	66
ภาพที่ 59 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	67
ภาพที่ 60 ภาพวัสดุ ไม้หวายในการสร้างสรรค์ผลงาน	67
ภาพที่ 61 ภาพโครงร่างรูปปลา.....	68
ภาพที่ 62 ภาพโครงร่างรูปนก.....	68
ภาพที่ 63 ภาพโครงร่างรูปปลาพื้นใหม่พรหม.....	69
ภาพที่ 64 ส่วนประกอบของโมบาย.....	69
ภาพที่ 65 ส่วนประกอบของโมบาย.....	70
ภาพที่ 66 ภาพส่วนประกอบของโมบาย.....	70
ภาพที่ 67 ภาพรายละเอียดของโมบาย.....	71
ภาพที่ 68 ภาพวิธีการเย็บเก็บริม.....	71
ภาพที่ 69 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	72

ภาพที่ 70 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	73
ภาพที่ 71 ภาพวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	74
ภาพที่ 72 ภาพกรรไกรตัดผ้า.....	75
ภาพที่ 73 ภาพโครงสร้างตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ.....	75
ภาพที่ 74 ภาพตุ๊กตาพื้นใหม่แบบต่าง ๆ.....	76
ภาพที่ 75 ภาพการผูกพันโครงสร้างตุ๊กตา.....	76
ภาพที่ 76 ภาพการผูกพันโครงสร้างตุ๊กตาด้วยเส้นไหม.....	77
ภาพที่ 77 ภาพตุ๊กตาพื้นใหม่แบบต่าง ๆ.....	77
ภาพที่ 78 ภาพตุ๊กตาสัตว์พื้นใหม่แบบต่างๆ.....	78
ภาพที่ 79 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	79

บทที่ 1

บทนำ

“ไม่มีคำในภาษาใดที่จะนิยามอนุภาพความบริสุทธิ์ งดงามของความรักที่แม่มีต่อลูก ได้เลย” การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ซึ่งคำว่า Amour ชื่อของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีรากศัพท์มาจากภาษาฝรั่งเศส หมายถึง ความรัก และ Sphere ก็คือ พื้นที่ ขอบเขต เมื่อนำมารวมกันจึงหมายถึงพื้นที่ของความรัก ซึ่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้แสดงให้เห็นถึง ความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก โดยการนำสิ่งที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของแม่กับลูกที่เกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกัน ผสมผสานกับจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกน้อย นำมาสร้างสรรค์ ร่วมกับงานผูก มัด เย็บ ปักถักร้อยที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ จนก่อเกิดเป็นงานสื่อผสม อันเต็ม ไปด้วยความรัก ความสุข และความผูกพันเต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนในครอบครัว เห็นคุณค่า และความสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ตลอดจนเป็นการสร้างกำลังใจให้กับ ครอบครัวที่มีปัญหา ได้สร้างพื้นที่ของความรัก ในเวลาที่มีแตกต่างกัน มากบ้างน้อยบ้างให้เป็นเวลาที่มีคุณภาพเหมือนๆ กัน

1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

นับจากวันที่ทราบว่ามียุติหนึ่งชีวิตได้ก่อกำเนิดขึ้นมา ความรู้สึก และภาพต่างๆ ปรากฏขึ้น มากมาย ความรู้สึกของคนที่จะได้เป็นแม่ สัญชาตญาณความเป็นแม่ที่อยากปกป้องดูแลลูกก่อเกิดขึ้น ทุกๆ วัน จึงเป็นวัน ที่มีความหมาย แม้ในแต่ละวันจะมีความแตกต่าง แต่ความรู้สึกถึงคนที่ไม่เคยเห็น หน้ามาก่อนนั้นมันเพิ่มมากขึ้นทุกวัน นั่นคือ ความรัก ความผูกพัน ที่ก่อตัวขึ้นเรื่อยๆ ความรู้สึก และ ภาพของการปกป้อง ดูแลอย่างดีที่สุด อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน บางครั้งเกิดความกังวลว่าดีพอหรือยัง จนกระทั่งวันที่ลูกน้อยได้กำเนิดขึ้นมาเต็มเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ทุกสิ่งมันมีเวลาและ เรื่องราวของมัน เกิดเรื่องที่ไม่ได้คาดหมาย คือ เกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว ทำให้ภาพที่เคยจินตนาการ นั้นต้องเปลี่ยนแปลงไป

เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว ทำให้ต้องคิด และวางแผนในการดูแลปกป้องลูกให้ดีที่สุด ในช่วงเวลาที่เขายังไม่สามารถดูแลตัวเองได้ การสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นแก่ตัวลูก โดยคิดว่าการทำ สิ่งดีๆ ร่วมกัน สร้างพื้นที่ความรักให้แก่ลูกในวัยเด็กเป็นเรื่องที่จำเป็น และสำคัญที่คิดว่าต้องทำ แม้ในตอนนี้อาจยังไม่ทราบว่าสิ่งที่แม่ทำให้กับเขามันมีความหมายอย่างไร แต่วันหนึ่งเมื่อเขา เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เขาจะเข้าใจว่าสิ่งที่แม่ทำทุกอย่างเพื่อเขาในวันนี้แม่ทำไปเพราะอะไร

ดังนั้นการที่แม่ทำทุกอย่างเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับลูกนั้น บางส่วนจึงเกิดจากการสร้างผลงานศิลปะขึ้นมาบนพื้นที่ของความรัก โดยผลงานสร้างสรรค์เกิดจาก แรงบันดาลใจที่เกิดจากลูก ถ่ายทอดลงบนผ้าฝ้าย ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทนพื้นที่ปลอดภัย การปกป้อง นำมาวาดภาพพระบายสี บางภาพบันทึกเรื่องราว และกิจกรรม บางภาพเป็นลายเส้นที่เกิดจาก จินตนาการของลูกผสมผสานกับการเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความผูกพัน และการ สร้างสรรค์ผลงาน 3 มิติ จากลายเส้นของลูก โดยผลงานทั้งหมดได้สร้างสรรค์จากการทำกิจกรรม เหล่านี้ด้วยกัน ซึ่งเต็มไปด้วยบรรยากาศของความรัก ความผูกพัน ความสนุกสนาน และอบอุ่น นอกจากผลงานชุดนี้จะเป็นการบันทึก และถ่ายทอดความทรงจำที่ดีของแม่ลูกแล้ว ยังต้องการสร้างความตระหนัก เพิ่มตัวเลือก และเป็นกำลังใจสำหรับครอบครัวที่มีปัญหา ไม่ว่าจะปัญหา ใดก็ตาม ความรัก คือ พื้นฐานในการเลี้ยงดูลูก แม้แต่ละครครอบครัวจะมีเวลาให้แก่ลูกไม่เท่ากัน แต่หากใช้เวลา ที่มีดูแลลูกอันเป็นที่รัก ใช้เวลาคุณภาพร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครอบครัว มีกิจกรรมที่ถนัด เช่น การรับประทานอาหารด้วยกัน ได้พูดคุยซักถามทุกข์ สุขในแต่ละวัน การเล่นด้วยกัน การเดินทาง ท่องเที่ยวด้วยกัน การสอนการบ้าน การเล่นนิทาน พุดจาหยอกล้อ หรือร้องเพลงกล่อมก่อนนอน ล้วนเป็นสิ่งที่แม่สามารถใช้เวลาเหล่านี้สร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกได้ การแสดงความรัก ความผูกพัน ในตอนนี้จะเป็นเกราะป้องกันตัวลูกเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และมันจะเป็นความทรงจำที่ดีให้ตัวเขา ได้ระลึกถึงอยู่เสมอว่าแม่รักเขามากเพียงใด เพราะวันหนึ่งเมื่อไม่มีแม่อยู่กับเขา สิ่งเหล่านี้จะทำให้เขา สามารถอยู่กับตัวเอง และสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่บันทึก เรื่องราวต่างๆ บนพื้นที่แห่งความรักที่แม่และลูกร้อยรักถักทอขึ้นมาด้วยกัน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สร้างความตระหนักถึงความรัก ความผูกพันของแม่กับลูก และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความเป็นแม่ในงานศิลปะ

2.2 เพื่อศึกษาเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ โดยวิธีการการผูก มัด เย็บ ปัก ร่วมกับ กระบวนการสร้างสรรค์ ลายเส้น การวาดภาพพระบายสีของลูก

2.3 เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรค์โดยการแสดงออกในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ทฤษฎี/แนวคิด	อิทธิพลทางศิลปกรรม	เทคนิค	รูปแบบ
<p>แรงบันดาลใจ</p> <p>แรงบันดาลใจจากความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปิน นำมาประยุกต์สร้างสรรค์จิตวิทยาแม่และเด็ก น.พ.กมล แสงทองศรีกมล ศิลปะกับพัฒนาการเด็ก วิสูตร โพธิ์เงิน</p> <p>หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์</p> <p>ชุด นิมเสมอ</p> <p>ทฤษฎีความเป็นผู้หญิง</p> <p>วิธีการผูก มัด พัน เย็บ ปัก</p> <p>ศิลปะการจัดวาง สรรเสริญ สันติสุข</p> <p>ดิฐะวงค์</p> <p>เทคนิคสื่อผสม</p> <p>เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ</p>	<p>อิทธิพลด้านแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันอันบริสุทธิ์ ที่แม่มีต่อลูกของ เมตตา สุวรรณศรี ผลงานช่วงปี พ.ศ.2559</p> <p>อิทธิพลจากศิลปะแนวคิด ศิลปะการจัดวางของรสนิน กาสต์ ผลงานช่วงปี พ.ศ.2559</p> <p>และได้รับอิทธิพลจากศิลปินในเรื่อง เทคนิคสื่อผสม 3 ของซีลา อีคส์ ผลงานช่วงปี ค.ศ. 2016</p>	<p>สื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ ผ่านการผูก มัด เย็บ ปัก ผ้าฝ้ายซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนการปกป้องดูแล พื้นที่ปลอดภัย การผูก มัด กิ่งไม้ ไม้ทวย ไม้ไผ่เป็นรูปการตุนสัตว์ร่วมกับแนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับ ผลงานลายเส้น และระบายสีตามจินตนาการของลูก</p>	<p>ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) เกิดจากการนำผลงานทั้งหมดที่ได้สร้างสรรค์จากการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันกับลูก ถ่ายทอดลงบนผ้าฝ้าย ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทนพื้นที่ปลอดภัย การปกป้อง นำมาวาดภาพระบายสี บางภาพบันทึกเรื่องราว จากลายเส้น ที่เกิดจากจินตนาการของลูกผสมผสานกับการผูก มัด เย็บ ปัก ถักร้อย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความรักความผูกพันและอบอุ่น จัดวางให้เชื่อมโยงกันจนเกิดเป็นพื้นที่ของความรักขึ้น</p>

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere

ที่นำเสนอด้วยเทคนิคสื่อผสม 3 มิติ จำนวน 3 ชิ้น

ภายใต้แนวคิด ความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก โดยการนำสิ่งที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของแม่กับลูกที่เกิดจากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ผสมผสานกับจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกน้อย นำมาสร้างสรรค์ ร่วมกับงานเย็บปักถักร้อย ที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ จนก่อเกิดเป็นงานสื่อผสม อันเต็ม ไปด้วยความรัก ความสุข และความผูกพันเต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนในครอบครัว เห็นคุณค่า และความสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตลอดจนเป็นการสร้างกำลังใจให้กับทุกๆ ครอบครัว ได้สร้างพื้นที่ของความรักระหว่างแม่กับลูกได้เหมือนกัน

4. สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อกระตุ้นเตือนให้สังคม เห็นคุณค่า และความสำคัญของลูกรวมถึงเป็นการสร้างกำลังใจให้กับทุกๆ ครอบครัว ได้แสวงหาหนทางที่จะสร้างพื้นที่ของความรัก รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างเต็มความสามารถ

แนวความคิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ ด้วยวิธีการเย็บปักถักร้อยซึ่งแทนความรัก ความผูกพัน โดยให้เป็นไปตามธรรมชาติ ตามจินตนาการของเด็ก ซึ่งเราเป็นผู้กำหนดเนื้อหา หรือเรื่องราวในการสร้างสรรค์ แต่ไม่ควรให้บรรยากาศอึดอัดหรือตั้งกฎเกณฑ์บังคับลูกมากเกินไป

5. ขอบเขตการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere แนวคิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ในเทคนิคสื่อผสม 3 มิติ และรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) โดยใช้เทคนิค การเย็บปักถักร้อยร่วมกับลายเส้นของลูก 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้น โดยแสดงลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการสร้างสรรค์ผลงานเน้นการแสดงออกถึงความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูกโดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน แทนความรักอันบริสุทธิ์ระหว่างแม่กับลูก

5.2 ขอบเขตด้านเทคนิค เป็นการสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ จากภาพวาดลายเส้นของลูก โดยผสมผสานกิจกรรมที่ทำ ร่วมกับเทคนิควิธีการเย็บปักถักร้อย เพื่อแสดงถึงความตระหนักรู้ต่อความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยเน้นสีบรรยากาศให้มีความรู้สึกจินตนาการได้ถึงความอบอุ่น สนุกสนาน ด้วยโทนสีสดใส

5.3 ขอบเขตด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้แนวคิดศิลปะการจัดวาง (Installation Art) คือการสร้างผลงานจากการปฏิสัมพันธ์ การทำกิจกรรมร่วมกับลูก มาจัดวางให้รู้สึกถึงความสนุกสนาน มีอิสระ โดยพยายามให้เป็นไปตามธรรมชาติ ตามจินตนาการของเด็ก ไม่ควรให้บรรยากาศอึดอัด หรือตั้งกฎเกณฑ์บังคับลูกมากเกินไป เปรียบตั้งความรักอันบริสุทธิ์ที่แม่จะทำหรือมอบสิ่งดี ๆ ที่สุดให้แก่ลูก

6. ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์

6.1 ศึกษาและทำความเข้าใจผลงานศิลปะ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลูก เอกสาร บทความ งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ทฤษฎี องค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ศิลปะสื่อผสม การเย็บปักถักร้อย ปรัชญาความเป็นผู้หญิง (Feminist) โดยเฉพาะความเป็นเพศแม่

6.2 ศึกษาเรียนรู้ ข้อมูลต่างๆ จากการทดลองสร้างสรรค์ด้านเทคนิค วิธีการ ที่ตรงกับแนวความคิด การสร้างสรรค์

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลของศิลปิน ด้านแนวคิด กระบวนการสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการจนเกิด องค์ความรู้ใหม่ตามแนวคิดของการสร้างสรรค์

6.4 ศึกษา เรียนรู้อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ งานเย็บปักถักร้อย เช่น เข็มเย็บผ้า ฝ้ายมั่ง ไหมชนิดต่างๆ

6.5 ศึกษาข้อมูลศิลปะจากศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคการเย็บปักถักร้อย และการ แสดงออกที่เน้นให้เห็นถึงคุณค่าความเป็นหญิง ความรักของแม่กับลูก ที่แสดงออกในรูปแบบศิลปะ ประเภทต่างๆ

6.6 สร้างสรรค์ผลงานตามขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การร่างภาพ การสร้างสรรค์ผลงาน จริง โดยใช้หลักทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะ เช่น การหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักสุนทรียศาสตร์ เพื่อให้ผลงาน ชุด พื้นที่ของความรัก: Amour's Sphere มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถพัฒนาในระดับต่อไปได้

6.7 สรุปล และประเมินผลงานโดยการจัดนิทรรศการศิลปะเผยแพร่ผลงาน ชุดพื้นที่ของ ความรัก : Amour's Sphere 1 ชุด จำนวน 3 ชั้น สู้อาธารณชน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 พื้นที่ของความรัก คือ พื้นที่ที่แม่และลูกทำกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเวลาตั้งแต่ตอนเช้า โดยการเล่นด้วยกัน วาดภาพระบายสี เดินทางท่องเที่ยว ในบรรยากาศที่สนุกสนาน จนกระทั่งก่อน เข้านอน กิจกรรมที่ทำ คือ โอบกอด หอมแก้ม เล่น เล่านิทาน ร้องเพลงกล่อมก่อนนอนด้วย บรรยากาศอบอุ่น จึงนำบรรยากาศเหล่านี้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยหัวใจรักอันบริสุทธิ์ร่วมกัน จนเกิดเป็นพื้นที่ของความรัก

7.2 สื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ หมายถึง การใช้วิธีการเย็บ ปัก เรื่องราวต่างๆ ลงบนฝ้ายมั่ง นำเส้นไหมชนิดต่างๆ มาผูก มัด พันกึ่งไม้เป็นรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ ตาม แบบลายเส้นจินตนาการของลูก

7.3 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ในที่นี้หมายถึง การนำผลงานโดยการสร้างสรรค์จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มาเป็นลายเส้นของลูกร่วมกับงานผูก มัด เย็บ ปัก มาจัดวางบนพื้นที่ของความรัก

8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

8.1 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- 1) ปากการ่างผ้า
- 2) กระดาษร่างแบบ/สมุดสเก็ตช์
- 3) ปากการ่างแบบ
- 4) ผ้ามุ้ง
- 5) สีอะคริลิก
- 6) ไหมชนิดต่างๆ
- 7) ไม้หวาย ไม้ไผ่ และกิ่งไม้ชนิดต่างๆ

8.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- 1) เข็มเย็บผ้า
- 2) กรรไกร
- 3) เลื่อย
- 4) พู่กัน
- 5) จานสี

9. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์

งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์ 70,000 บาท โดยจำแนกเป็น

9.1 ค่าวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์	30,000	บาท
9.2 ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	20,000	บาท
9.3 ค่าจัดทำเอกสาร นิทรรศการ	30,000	บาท
รวมทั้งสิ้น	70,000	บาท

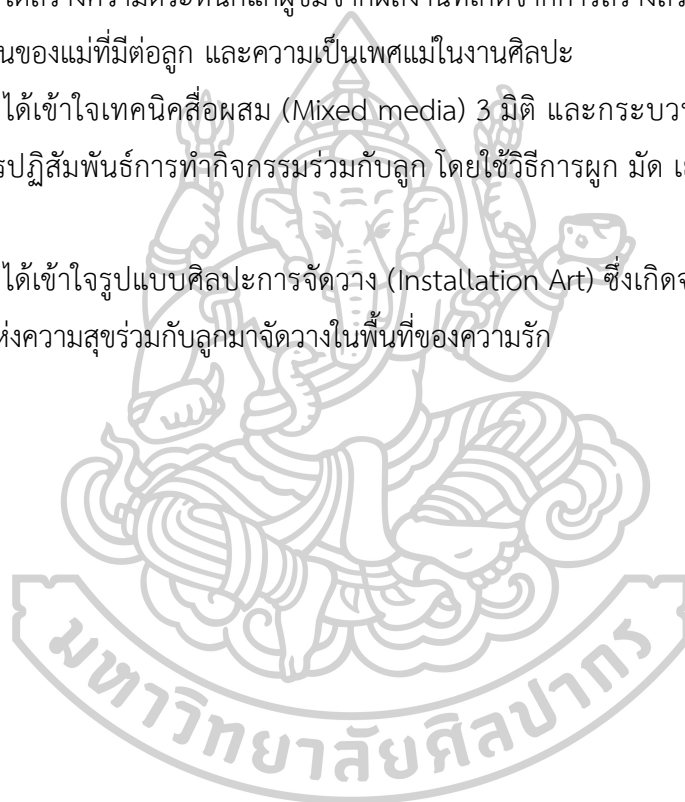
10. ประโยชน์ที่ได้รับ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere 1 ชุดจำนวน 3 ชิ้น เพื่อนำเสนอผลงานเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนัก กระตุ้นเตือนให้สังคม เห็นคุณค่า และความรักของแม่ที่มีต่อลูก รวมถึงเป็นการสร้างกำลังใจให้กับครอบครัวที่มีปัญหา ได้แสวงหาหนทางที่จะสร้างพื้นที่ของความรักอย่างเต็มความสามารถของคนเป็นแม่คนหนึ่งจะทำได้ โดยสามารถแบ่งเป็นข้อๆ ดังนี้

10.1 ได้สร้างความตระหนักแก่ผู้ชมจากผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่สะท้อนคุณค่าความรัก ความผูกพันของแม่ที่มีต่อลูก และความเป็นเพศแม่ในงานศิลปะ

10.2 ได้เข้าใจเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการปฏิสัมพันธ์การทำกิจกรรมร่วมกับลูก โดยใช้วิธีการผูก มัด เย็บ ปัก ร่วมกับลายเส้นของลูก

10.3 ได้เข้าใจรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ซึ่งเกิดจากการนำผลงานศิลปะที่แม่ใช้เวลาแห่งความสุขร่วมกับลูกมาจัดวางในพื้นที่ของความรัก

บทที่ 2

เอกสาร ข้อมูลและงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจจากลูก การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากลูก
2. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากผลงานศิลปะ และศิลปิน
  - 2.1 เมตตา สุวรรณศรี
  - 2.2 รสลิน กาสต์
  - 2.3 ซีลา ฮิคส์
  - 2.4 ศาตราจารย์เกียรติคุณพิชญ ศุภนิมิตร
3. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วิธีการ
  - 3.1 ทฤษฎีจิตวิทยาแม่และเด็ก
  - 3.2 ทฤษฎีศิลปะกับพัฒนาการเด็ก
  - 3.3 หลักการจัดองค์ประกอบทัศนศิลป์กับพัฒนาเด็ก ช่วงวัย 4 – 7 ปี
  - 3.4 ทฤษฎีความเป็นผู้หญิง ความเข้มแข็งในความเป็นเพศแม่
  - 3.5 เทคนิควิธีการผูก มัด เย็บ ปัก
  - 3.6 ศิลปะสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ
  - 3.7 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

1. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากลูก

เมื่อได้กำเนิดลูกสาวสุดที่รัก และเลี้ยงดูด้วยความรัก จนเกิดความผูกพัน จนกระทั่งเมื่อเขาเติบโตจนอายุอยู่ในช่วงวัย 4 - 7 ขวบ ในชีวิตประจำวันของเราได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ หากไม่ติดภารกิจใดๆ ก็จะอยู่ด้วยกันตลอดวัน หรือบางครั้งก็จะพาไปทำกิจกรรมนอกบ้านด้วยกัน จากการทำกิจกรรมดังกล่าวผู้สร้างสรรค์ได้มีการเก็บรวบรวมช่วงเวลาเหล่านั้นโดยการบันทึกกิจกรรมของลูก เริ่มต้นวางแผนสร้างสรรค์ผลงาน สร้างข้อตกลงร่วมกันนำลายเส้นของลูกมาเป็นต้นแบบ เริ่มสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน มีส่วนร่วมในผลงานซึ่งกันและกัน การได้ใช้เวลาส่วนนี้ด้วยกันเปรียบเสมือนการได้สร้างสายใยรักซึ่งทำให้ลูกมีพัฒนาการที่ดีสมวัย เด็กหญิงกะทิงจึงมีอิทธิพล และเป็น แรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ภาพที่ 1 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 10 มกราคม 2561

ภาพที่ 3 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 15 มกราคม 2561

ภาพที่ 4 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 20 มีนาคม 2561

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 14 เมษายน 2561

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 20 เมษายน 2561

ภาพที่ 7 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 30 เมษายน 2561

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 30 มิถุนายน 2561

ผลงานการวาดภาพระบายสีของลูกในช่วงวัย 5 – 6 ขวบ จากการเปรียบเทียบตามทฤษฎีของวิกเตอร์ โลเวนเฟลด์ ในช่วงวัย 4 – 7 ขวบ ภาพที่เด็กเขียนนั้นเริ่มมีความหมาย รูปร่าง รูปทรงจะสัมพันธ์กับความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมมากขึ้น ภาพคนที่วาดขึ้นมักจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งเด็กใกล้ชิด ชอบใช้สีที่สะดุดตา ในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่วาดมักใช้ความคิดจินตนาการเป็นสำคัญ

ภาพที่ 9 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2560

ภาพที่ 10 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ พฤษภาคม 2561

ภาพที่ 11 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ 19 พฤษภาคม 2561

ภาพที่ 12 ภาพผลงานศิลปะเด็กหญิงกะทิ
ถ่ายเมื่อ ธันวาคม 2559

เมื่อเปรียบเทียบผลงานเด็กทั่วไปในช่วงวัย 4 - 7 ปี ตามทฤษฎีของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ ที่ว่าเด็กในวัยนี้ เริ่มเขียนภาพที่มีความหมาย รูปร่าง รูปทรง จะสัมพันธ์กับความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมมากขึ้น ภาพคนที่วาดขึ้นมักจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งเด็กใกล้ชิด ชอบใช้สีเส้นที่สะอาดตา ในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่วาดมักใช้ความคิดจินตนาการเป็นสำคัญ

ภาพที่ 13 ภาพผลงานศิลปะเด็ก

ที่มา : <https://tigerternet.wordpress.com/2015/04/15/birdie-birdie-nam-nam-1-klasse/>
สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2561

ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงสรุปได้ว่าการใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับลูก บนพื้นที่ของความรักมีคุณค่า และสำคัญซึ่งจากทฤษฎีของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ ที่ว่าเด็กในช่วงวัย 4 - 7 นี้ เด็กเริ่มเขียนภาพที่มีความหมาย รูปร่าง รูปทรง สัมพันธ์กับความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมมากขึ้น ภาพคนที่วาดขึ้นมักจะเป็นผู้ซึ่งเด็กใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย การใช้สีเส้นที่สะอาดตา แต่ในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่วาดมักใช้ความคิดจินตนาการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้

1. แม่ และลูกมีพื้นที่ของความรักร่วมกันจากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน
2. ลูกมีพัฒนาการ พลังสร้างสรรค์ด้านศิลปะที่ตีสมวัย
3. สร้างภูมิคุ้มกันให้กับลูก เมื่อลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็สามารถอยู่ด้วยตนเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากผลงานศิลปะและศิลปิน

2.1 เมตตา สุวรรณศร

เมตตา สุวรรณศร เกิดเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2514 กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับ
 ดุษฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพพิมพ์ วิทยาลัยช่าง
 ศิลป สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้รับรางวัลระดับชาติและนานาชาติมากมาย จากผลงาน ชุด การใช้
 เส้นใยสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมประเภทประติมากรรมนุ่ม (soft sculpture) ในรูปแบบ
 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ใช้เส้นใยสีขาวนวล ที่สื่อถึงความรักอันบริสุทธิ์ของแม่ ถักทอด้วย
 เทคนิคโครเชต์เพื่อก่อรูปร่างจากเส้นด้ายที่อ่อนนุ่มเส้นเล็กๆ ที่เป็นดั่งสายใยรักของแม่ที่ผูกพัน
 ด้วยความเพียรพยายามอย่างสุดชีวิตเพื่อดูแลลูก และเชื่อมโยงกับลูกในสายเลือดด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 โดยเน้นการสร้างสรรค์เพื่อต้องการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ชมตระหนักถึงคุณค่าความเป็นเพศแม่ในงาน
 ศิลปะ และตระหนักถึง “สายใยรัก” และ “ความผูกพัน” ภายในครอบครัวที่เป็นพื้นฐานอันสำคัญ
 ของชีวิตมนุษย์ เป็นแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์จึงนำแรงบันดาลใจที่ได้รับจากศิลปินเรื่องของความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์
 ของแม่ที่มีต่อลูก ในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (installation Art) มาสร้างผลงานศิลปะ ชุด พื้นที่ของ
 ความรัก : Amour's Sphere

ภาพที่ 14 ภาพถ่าย อาจารย์เมตตา สุวรรณศร

ที่มา : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download>

สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

สำหรับผลงานชุดโต๊ะอาหารนี้มีการสร้างสรรค์ผลงานมาจากลายเส้นของลูกชายซึ่งเป็น
 ออทีสติก มีอิทธิพลต่อผลงานของผู้สร้างสรรค์ คือ แนวคิดในเรื่องความรักความผูกพันของแม่ที่มีต่อ
 ลูก และการสร้างสรรค์ผลงานโดยมีปฏิสัมพันธ์กันกับลูก

ภาพที่ 15 ภาพต้นแบบผลงานโต๊ะอาหารของลูกชายอาจารย์เมตตา สุวรรณศร

ที่มา : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download>

สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

ภาพที่ 16 ผลงานการถักโครเชต์ของ อาจารย์เมตตา สุวรรณศร

ที่มา : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download>

สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

2.2 รสลิน กาสต์

รสลิน กาสต์ เกิดเมื่อ เดือน กุมภาพันธ์ 2499 ที่ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับ MFA วิจารณ์ศิลป์ (การพิมพ์และสื่อผสม) สถาบันศิลปะ โอทิสแห่ง โรงเรียนการออกแบบพาร์สันส์ ลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ ภาควิชาภาพพิมพ์ จิตรกรรม และประติมากรรม คณะวิจารณ์ศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาพที่ 17 ภาพถ่ายอาจารย์รสลิน กาสต์

ที่มา : <https://www.dooddot.com/line-to-skyler-by-at-rossalin-garst-numthong-gallery-at-aree/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อเยียวยาตนเองจากความทุกข์ที่มีต่อการสูญเสีย สกายเลอร์ สุนัขอันเป็นที่รักด้วยการสื่อสารความรักความคิดถึง ถ่ายทอดความรู้สึกอบอุ่นอ่อนหวานผ่านโปรแกรม “ไลน์” ไปยังสกายเลอร์ผู้ไม่มีตัวตนบนโลกนี้อีกแล้ว “ไลน์” ของ อ.รสลินเป็นผืนผ้าที่มีข้อความสติ๊กเกอร์ และภาพ ด้วยการเย็บมือ ฝักเข็ม เส้นด้าย การกลัดยึดผืนผ้า สร้างข้อความส่งไปยังสกายเลอร์ ภาพมวลหมู่ปลา และ อวัยวะภายในของมนุษย์และสุนัข ที่ปรากฏ ทำหน้าที่ส่งพลังไปบำบัดสกายเลอร์ และส่งความสุขให้สกายเลอร์ที่รักให้มีความสุขในที่อยู่ใหม่ ราวกับศิลปินได้พูดคุยผ่านไลน์ศิลปะ และเกิดความสุขเมื่อจินตนาการถึงปฏิกิริยา ของสกายเลอร์ผู้รับข้อความที่จะเป็นฝ่ายรับฟังเพียงอย่างเดียวทั้งเมื่อครั้งยังมีชีวิต และเมื่อไม่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้

ผู้สร้างสรรค์ได้นำแรงบันดาลใจที่ได้รับจากผลงานศิลปะ ในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และเทคนิคการเย็บมือ ฝักเข็ม เส้นด้าย บนผ้าขาวโปร่งบาง ที่สื่อถึงความรักความ

คิดถึง ถ่ายทอดความรู้สึกอบอุ่นอ่อนหวานของผลงานศิลปะ และแรงบันดาลใจจากศิลปิน นำมาสร้างผลงานศิลปะชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere โดยพัฒนาการจัดวางตั้งแต่แขวนบนเพดาน ติดตั้งผนัง เรื่อยจนมาถึงการจัดวางตุ๊กตารูปสัตว์บนพื้นให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งผลงานมีผลต่อผู้ที่มาชมราวกับผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งของผลงานชุดนี้ที่โอบล้อมไปด้วยความรัก ความอบอุ่น และความผูกพัน

ภาพที่ 18 ภาพถ่าย โลก ทุ สกายเลอร์ ผลงานของอาจารย์รสลิน กาสต์

ที่มา : <https://www.dooddot.com/line-to-skyler-by-at-rossalin-garst-numthong-gallery-at-aree/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

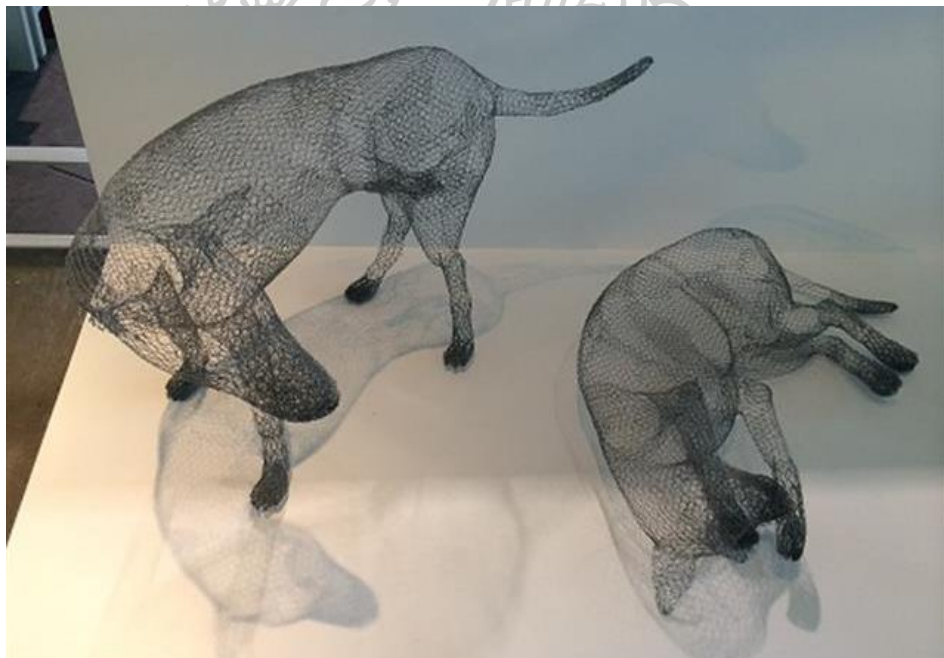

ภาพที่ 19 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์

ที่มา : <https://www.dooddot.com/line-to-skyler-by-at-rossalin-garst-numthong-gallery-at-aree/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

ภาพที่ 20 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์
ที่มา : <https://www.dooddot.com/line-to-skyler-by-at-rossalin-garst-numthong-gallery-at-aree/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

ภาพที่ 21 ผลงานศิลปะของอาจารย์รสลิน กาสต์
ที่มา : <https://www.dooddot.com/line-to-skyler-by-at-rossalin-garst-numthong-gallery-at-aree/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

2.3 ซีลา ฮิกส์ (Sheila Hicks)

ซีลา ฮิกส์ (Sheila Hicks) เกิดเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2477 ที่เมืองแฮสติ้ง รัฐเนแบรสกา ประเทศสหรัฐอเมริกา สำเร็จการการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชิราคิวส์ เป็นศิลปินอเมริกันร่วมสมัยที่มีผลงานศิลปะโดดเด่นในด้านการใช้งานการถักทอ ผูก มัดผ้า และไหม ซึ่งมีสีสันสดใส ในงานประติมากรรม สื่อผสม และศิลปะการจัดวาง โดยมีผลงานตั้งแต่แขวนผนังเล็กๆ (minims) หรืองานขนาดใหญ่ ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างงานศิลปะและงานฝีมือ

ผู้สร้างสรรค์ได้นำแรงบันดาลใจที่ได้รับจากผลงานศิลปะ เทคนิคสื่อผสม (Mixed media) โดยวิธีการพัน ผูก มัดผ้า และไหม ในซึ่งมีสีสันสดใส ในรูปแบบการจัดวาง (Installation Art) ถ่ายทอดความรู้สึกอบอุ่นอ่อนหวาน และสดใสของผลงานศิลปะ นำมาสร้างผลงานศิลปะชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere

ภาพที่ 22 ภาพถ่าย ซีลา ฮิกส์ (Sheila Hicks)

ที่มา : <http://www.artnet.com/artists/sheila-hicks/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2562

ผลงานศิลปะของ ซีลา ฮิกส์ (Sheila Hicks) ในปี ค.ศ. 2018 เป็นชุดที่เป็นแรงบันดาลใจในการนำมาสร้างผลงานศิลปะ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere โดยใช้วิธีการถักทอ ผูก มัดผ้า และไหม ซึ่งมีสีสันสดใสมาสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed media)

ภาพที่ 23 ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks

ที่มา : <http://www.artnet.com/artists/sheila-hicks/> สืบค้นเมื่อ เมื่อ 15 เมษายน 2562

ภาพที่ 24 ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks

ที่มา : <http://www.artnet.com/artists/sheila-hicks/> สืบค้นเมื่อ เมื่อ 15 เมษายน 2562

Artist: Sheila Hicks
Title: Mini Boulder, 2018
Medium: Linen, cotton, synthetic fibres
Size: 22 x 21 cm. (8.7 x 8.3 in.)

ภาพที่ 25 ผลงานศิลปะ ของ Sheila Hicks

ที่มา : <http://www.artnet.com/artists/sheila-hicks/>

สืบค้นเมื่อ เมื่อ 15 เมษายน 2561

2.4 ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชณ ศุภนิมิตร

ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชณ ศุภนิมิตร เกิดเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2491 ที่จังหวัดสมุทรสงคราม ประเทศไทย จบการศึกษาปริญญาโทสาขาภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพที่ 26 ภาพถ่ายศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชณ ศุภนิมิตร

จากการสัมภาษณ์อาจารย์พิชณ ศุภนิมิตร ผู้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสรุปได้ดังนี้

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแต่ละชุด เกิดจากความบังเอิญ หรือแรงบันดาลใจที่ศิลปินได้รับจากสิ่งต่างๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรม คือ ประเพณี วัฒนธรรม ที่เกิดจากประสบการณ์ วัยของศิลปิน ความสุข ความทุกข์ เหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่มีความแตกต่างหรือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ในช่วงแรกอาจนำรูปแบบมาจากศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ แต่เมื่อนานเข้าก็จะสร้างสรรค์ผลงานให้หนีหรือรูปแบบที่แตกต่างไม่เหมือนใคร

ในช่วงวัยหนึ่งที่ศิลปินมีครอบครัว และมีลูกซึ่งเปรียบเหมือนส่วนหนึ่งของชีวิต ไม่ใช่ภรรยา ช่วงนี้ก็จะมีความบังเอิญเกี่ยวกับความรัก ความผูกพัน การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานในชุดปัจจุบัน ก็เป็นอีกช่วงหนึ่งของชีวิตที่ศิลปินนำแรงบันดาลใจจากอาการป่วยของตนเองมาสร้างสรรค์ผลงานพร้อมกับการใช้ศิลปะบำบัดไปด้วยคือทำงาน

ศิลปะเพื่อให้สมาธิจดจ่ออยู่กับงาน ซึ่งผลงานศิลปะ ชุด มะเร็ง : มาเล็ง จะเป็นการสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคสื่อผสม (Mixed media) โดยมีการนำวัสดุที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนการรักษา บำบัดอาการป่วย มีบทกวี ตัวอักษรถ่ายทอดระบายนความรู้สึกละเอียด เป็นการทำกำลังใจแก่ผู้ที่กำลังประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับที่ท่านอาจารย์เคยประสบมา ทำให้ผู้สร้างสรรค์ซาบซึ้งในแนวคิด และเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจถ่ายทอดออกมาจากความรักที่มีต่อลูกในช่วงวัยนี้ด้วยเทคนิคสื่อผสม(Mixed media) ในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)¹

ภาพที่ 27 ผลงาน ศิลปะ ชุด มะเร็ง : มาเล็ง ของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชญ์ สุภณมิตร

¹ พิชญ์ สุภณมิตร, 24 พฤษภาคม 2562.

3. อิทธิพลและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วิธีการ

3.1 ทฤษฎีจิตวิทยาแม่และเด็ก

มีการศึกษาวิจัยเด็กซึ่งถูกเลี้ยงดูในสภาวะของสายใยรักและความผูกพันซึ่งแตกต่างกัน เมื่อเติบโตขึ้นเป็นเด็กโตหรือผู้ใหญ่แล้วจะแตกต่างกันหรือไม่และอย่างไร พบว่าเด็กทารกจะพัฒนาความมั่นคงทางใจ โดยมีความสัมพันธ์กับการดูแลซึ่งอ่อนโยน พร้อมทั้งจะตอบสนองและให้ความช่วยเหลือเมื่อต้องการ

ได้มีการศึกษาพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก โดยในตอนแรกให้แม่และเด็กเล่นอยู่ด้วยกันในห้อง แล้วให้แม่แยกจากไป เป็นระยะเวลา 3 นาที ต่อมาจึงให้แม่กลับมาใหม่ พร้อมกับสังเกตว่าเด็กแต่ละคนจะตอบสนองต่อการกลับมาของแม่ในลักษณะที่ต่างกันอย่างไรบ้าง ทำให้เราสามารถจำแนกเด็กซึ่งได้รับความผูกพันแตกต่างกันออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มที่มีความมั่นคงทางจิตใจ (Secure)

เป็นกลุ่มที่ได้รับความผูกพันทางใจอย่างมั่นคง ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ทารกกลุ่มนี้จึงมีความมั่นใจว่าความต้องการของตนเองจะได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม สม่่าเสมอและทันที

การศึกษาพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กกลุ่มนี้ พบว่า เมื่อให้แม่แยกจากไป เป็นระยะเวลา 3 นาที แล้วให้แม่กลับมาใหม่ เด็กกลุ่มนี้ จะตอบสนองในลักษณะของการเข้าหา แสดงความต้องการให้แม่เข้ามาใกล้ชิด สัมผัสและโอบกอด พร้อมกับแสดงพฤติกรรมเป็นมิตร เช่น ยิ้มให้ ยื่นของเล่นให้

2) กลุ่มที่ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจและหลีกเลี่ยง (Insecure avoidant)

เมื่อให้แม่กลับมาใหม่ พบว่าเด็กกลุ่มนี้กลับตอบสนองในลักษณะ หลีกเลี่ยงไปจากแม่ เย็นชา แสดงท่าทีและพฤติกรรมที่ไม่สนใจแม่

3) กลุ่มที่ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจและต่อต้าน (Insecure resistant)

เมื่อให้แม่กลับมาใหม่ พบว่าเด็กกลุ่มนี้ตอบสนองการกลับมาของแม่โดยการเข้ามาหา แต่กลับแสดงอารมณ์โกรธ เกรี้ยวกราด และต่อมายังแสดงพฤติกรรมต่อต้านการกลับมาของแม่อีกด้วย

เด็กทั้ง 3 กลุ่มมีความมั่นคงทางจิตใจแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการได้รับสายใยรักและความผูกพันซึ่งแตกต่างกันนั่นเอง ได้มีการติดตามเด็กทั้ง 3 กลุ่มนี้ เมื่อเติบโตขึ้น อายุ 1 ปี และ 4 ปี โดยพบว่า

1) กลุ่มที่มีความมั่นคงทางจิตใจ เมื่อโตขึ้นจะเป็นเด็กที่ให้ความร่วมมือดีในทุกเรื่อง เป็นมิตรกับผู้อื่น ปรับตัวง่าย มีความยืดหยุ่น

2) กลุ่มที่ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจและหลีกเลี่ยง พบว่าเมื่อเติบโตขึ้นจะเป็นเด็กที่อารมณ์หงุดหงิดง่ายและอาจต่อต้านสังคม

3) กลุ่มที่ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจและต่อต้าน พบว่าเมื่อโตขึ้นจะเป็นเด็กเครียดง่าย หุนหันพลันแล่น ไม่ค่อยช่วยเหลือตัวเอง เหมือนเด็กกลุ่มแรกคือมีความมั่นคงทางใจ ดังนั้นจึงควรมอบ สายใยรักและความผูกพัน ให้ลูกหลานอย่างเหมาะสม²

หลักในการเลี้ยงดูลูก (Principle of Child Rearing)

1) ให้ความรักและแสดงออกซึ่งความรักให้ลูกรู้ (Love; consistently and appropriately shown) เพราะพ่อแม่ทุกคนย่อมรักลูก แต่คุณพ่อคุณแม่ไทยหลายๆ คนมักจะไม่ค่อยแสดงความรักออกมาอาจเป็นเพราะวัฒนธรรมไทยต่างจากทางตะวันตก อย่างไรก็ตาม การพูดและการแสดงออกอย่างเหมาะสม เช่น โอบกอด ให้ความชื่นชม จะทำให้ลูกรู้สึกซาบซึ้งและมีความสุขกับความรักของแม่

2) ครอบครัวที่มีความสุข พ่อและแม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Happy family; mother and father have a good relationship) ธรรมชาติได้สร้างพ่อและแม่ไว้ให้ร่วมมือช่วยเหลือกันดูแลลูก ลองนึกภาพนะครับ ว่าถ้าพ่อแม่ทะเลาะกัน เลี่ยงกัน ขัดแย้งกันเกือบทุกเรื่อง ชีวิตอยู่ในครอบครัวไม่มีความสุข ต่อให้ต่างคนต่างก็รักลูกมาก แต่การเลี้ยงดูจะมีคุณภาพดีไปไม่ได้ครับ

3) มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก (Understanding of child's developmental level) พัฒนาการของลูกน้อยและวัยมีความหมายอย่างยิ่ง เพราะ ไม่เพียงแต่บ่งบอกถึงการเจริญเติบโตของสมองเท่านั้น แต่ยังมีผลสำคัญในการติดตามภาวะผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นเพื่อจะได้แก้ไขได้ทันที่ครับ คุณพ่อคุณแม่จึงควรศึกษาหาความรู้ สังเกตและจดบันทึกพัฒนาการของลูก รวมถึงพูดคุยปรึกษาปัญหาพัฒนาการกับกุมารแพทย์เมื่อพาลูกมารับวัคซีนป้องกันโรคตามที่แพทย์นัด นอกจากนี้ยังเอาไว้ใช้สำหรับฝึกการช่วยเหลือตนเองของลูกไว้ด้วยครับว่าลูกควรจะทำอะไรได้เองบ้าง เมื่ออายุเท่าไร

4) เลี้ยงดูลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Parent bring up their own children as much as possible) คุณพ่อคุณแม่บางคนต้องทำงานทั้งคู่ ไม่มีเวลาดูแลลูกตอนกลางวัน ต้องฝากพี่เลี้ยงหรือปู่ย่าตายายเลี้ยง แต่พอกลับมาบ้านก็ไม่ค่อยได้ให้เวลากับลูกอีก อาจเพราะเหนื่อยหรืออยากมีเวลาส่วนตัวบ้าง กลางคืนก็ฝากพี่เลี้ยงหรือปู่ย่าตายายดูแลต่อ ถ้าเป็นอย่างนี้ความสัมพันธ์กับลูกก็คงจะดีไปไม่ได้ ดังนั้น คุณพ่อคุณแม่จึงควรพยายามเลี้ยงดูลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ต้องยอมเหนื่อย อดนอนบ้าง เพราะเวลาที่อยู่กับลูกนั้นสำคัญมาก นอกจากสร้างสายใยรักความผูกพันแล้วจะทำให้เรารู้จักลูกเราเองมากขึ้นด้วย ลูกนิสัยใจคออย่างไร ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร หรือแม้แตเวลาลูกป่วยเขามีอาการอะไรบ้างถ้าเราห่างจากลูกเราจะไม่รู้จักเขาเลย

² กมล แสงทองศรีกมล, "หลักในการเลี้ยงดูลูก (Principle of Child Rearing)," แม่และเด็ก2550.

5) เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้ลูก (Build child's self esteem; help to have a good feeling about himself and others) ความเชื่อเดิมที่ว่า ชมเชย เตียวเหลิง อาจทำให้พ่อแม่ไทยส่วนหนึ่งไม่ยอมชมลูก หรือชมในใจ ไม่พูด ไม่แสดงออกมา ในแง่จิตวิทยาเด็กแล้วคำชมและการให้รางวัลอย่างเหมาะสมสำคัญมากครับ เพราะนอกจากจะทำให้ลูกมีพฤติกรรมดีต่อเนื่องแล้วยังช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้ลูก รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า และมั่นใจในตัวเองมากขึ้นด้วย

6) ให้อิสระตามวัย และให้โอกาสในการตัดสินใจ (Grant age – appropriate freedom and opportunity to decide) คุณพ่อคุณแม่ไม่ควรบังคับให้ลูกคิดและเชื่อตามตัวเอง ควรให้เพียงข้อมูลและเปิดโอกาสให้ลูกคิดตัดสินใจเอง อย่างไรก็ตามปัญหาสังคมในยุคนี้คุณพ่อคุณแม่ที่อยากให้อิสระลูก อาจต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกด้วยนะ ทางสายกลางคงดีที่สุด

7) ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกสามารถดูแลตัวเองได้ (Encourage them to take good care of themselves as well as others) เด็กที่อายุ 10 ปีแล้ว แต่พี่เลี้ยงยังต้องป้อนข้าวให้ things ที่จริงๆ แล้ว ตามพัฒนาการนั้นเด็กสามารถใช้มือตักข้าวกินเองได้ตั้งแต่อายุ 1-1 ปีครึ่ง การฝึกให้ลูกรู้จักช่วยเหลือตัวเองย่อมมีประโยชน์และผลดี คือเป็นการฝึกความรับผิดชอบ และได้สอนลูกให้รู้เรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย นอกจากนี้การฝึกให้ลูกรู้จักช่วยเหลือตัวเองตามวัย เช่นการกลั้วกระดุม ผูกเชือกรองเท้า นอกจากเป็นการฝึกทักษะการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อและสายตาแล้ว ยังจะช่วยพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหา (Problem solving skills) เมื่อเกิดปัญหาจะทำอย่างไร เด็กจะเรียนรู้การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เรียนรู้การวางแผนล่วงหน้าเพื่อไม่เกิดปัญหาในครั้งต่อไป

8) ส่งเสริมให้ลูกรู้จักคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล (Encourage them to think with principle and logic) อันนี้จะชัดเจนมากขึ้นเมื่อลูกโตขึ้น คุณพ่อคุณแม่ควรใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการเลี้ยงดูลูก และกระตุ้นให้ลูกรู้จักคิดหาเหตุผลเอง

9) ส่งเสริมให้ลูกรู้จักผ่อนคลาย และหาความสุขให้ตัวเองได้ (Encourage them to be able to relax and enjoy themselves) ทุกวันนี้เราเห็นภาพลูกหลานของเราทุ่มเทกับการศึกษา โดยเฉพาะเด็กมัธยมที่กวาดวิชากันทั้งช่วงเย็น หลังเลิกเรียน และวันเสาร์-อาทิตย์ จนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน นอกจากนี้ส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาทำให้เด็กต้องทำรายงานมากขึ้น ทำให้ไม่ทันเพราะบางที่มีรายงานหลายวิชาพร้อมๆ กัน พ่อแม่ก็ต้องช่วยลูกทำ บางทีกว่าจะเสร็จห้าทุ่ม เทียงคืน ยิ่งเวลาใกล้สอบต้องคอยติวลูก หรือคอยดูแลให้อ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบ นอกจากนี้คุณพ่อคุณแม่บางคนพยายามที่จะยึดเหนี่ยวให้ลูกเรียนทุกอย่าง ให้เก่งทุกทางทั้งด้านการเรียน ดนตรี กีฬา ศิลปะ และสังคม เช่น อุดกกิจกรรมและหลักสูตรเข้าไปเต็มทีจนเด็กไม่มีเวลาพักผ่อนหรือเวลาว่างๆ พอที่จะคิดอะไรเล่นบ้างเลย ดังที่เราอาจเคยได้ยินตารางกิจกรรมของเด็กบางคนที่คุณแม่จัดไว้จนเต็ม เช่น ทุกเย็นจันทร์ถึงศุกร์เรียนพิเศษ เข้าวันเสาร์เรียนภาษาอังกฤษ บ่ายเรียนบัลเล่ต์ เย็นเรียนเทนนิส วัน

อาทิตย์เข้าต้องเรียนศิลปะ บ่ายเรียนเปียโน ตอนเย็นเรียนภาษาจีน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ลูกรู้จักผ่อนคลาย และหาความสุขให้ตัวเองได้ด้วย³

จากทฤษฎีดังกล่าวผู้สร้างสรรค์จึงสรุปได้ว่าการให้ความรัก ความอบอุ่น การพูดคุย และการแสดงออกอย่างเหมาะสม เช่น โอบกอด ให้ความชื่นชม จะทำให้ลูกรู้สึกซาบซึ้ง และมีความสุขกับความรักของแม่ เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้ลูกรู้สึกว่ามีคุณค่า การฝึกให้ลูกรู้จักช่วยเหลือตัวเองตามวัย ช่วยพัฒนาทักษะในการแก้ไข เมื่อเกิดปัญหาจะทำอย่างไร ลูกจะเรียนรู้การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เรียนรู้การวางแผนล่วงหน้าเพื่อไม่เกิดปัญหาในครั้งต่อไป เลี้ยงดูลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ต้องยอมเหนื่อย อดนอนบ้าง เพราะเวลาที่จะอยู่กับลูกนั้นมีคุณค่ามาก เมื่อเขาโตขึ้นจะได้มีภูมิคุ้มกัน อยู่กับตัวเอง และสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 ทฤษฎีศิลปะกับพัฒนาการเด็ก

“Every Child is an Artist. The problem is how to remain an artist once we grow up” *Pablo Picasso* เด็กๆทุกคนล้วนมีวิญญาณของศิลปินน้อยอยู่ในตัว

ภาพที่ 27 ภาพเด็กวาดภาพตามจินตนาการ

ที่มา : <http://th.globalart.world/> สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2562

การวาดภาพระบายสีจึงเป็นกิจกรรมสุดเพลิดเพลินเกินห้ามใจสำหรับเด็กๆ ซึ่งคุณพ่อคุณแม่คงจะสังเกตเห็นกันอยู่บ่อยๆ ว่าลูกน้อยแสนซนของเราสามารถสงบนิ่งและมีสมาธิได้เป็นเวลานานๆ เมื่อมีดินสอ พร้อมกระดาษและสีเทียนอยู่ในมือ

³ เรื่องเดียวกัน.

แต่นอกเหนือไปจากความสนุกสนานเพลิดเพลิน ศิลปะยังแฝงไปด้วยประโยชน์หลากหลาย ต่อพัฒนาการและทักษะด้านต่างๆ ของเด็กๆ ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย การระบายสี การขีดเขียน รวมถึงการวาดรูป ล้วนมีส่วนช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อมือทั้งมัดเล็กและมัดใหญ่ (Motor skill) และเป็นการฝึกการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา ซึ่งในช่วงแรกๆ เด็กๆ จะยังไม่สามารถควบคุมกล้ามเนื้อเหล่านี้ได้ดีนัก น้องอาจจะระบายออกนอกเส้นบ้าง แต่เมื่อฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง พร้อมไปกับวัยที่เติบโตขึ้นเด็กๆ ก็จะสามารถวาดและควบคุมทิศทางการระบายได้ดีขึ้น

มากไปกว่านั้นการทำงานศิลปะก็เปรียบเสมือนประตูเข้าสู่โลกแห่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กๆ ในวัยที่จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์กำลังเบ่งบาน ศิลปะคือช่องทางในการถ่ายทอดและสื่อสารซึ่งความคิดที่เค้าไม่สามารถสื่อสารออกมาทั้งหมดด้วยคำพูดหรือการเขียน และเป็นการเปิดโอกาสให้เค้าได้ต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการลงบนพื้นที่ที่ไม่มีคำว่าถูกหรือผิด รวมถึงได้พัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระหว่างทำงานศิลปะอีกด้วย

ศิลปะยังช่วยพัฒนาสมาธิ อารมณ์ การมองโลกในแง่บวก ช่วยให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ถึงความสุนทรีย์ภาพ และรู้จักชื่นชมความสวยงามของสิ่งต่างๆ นอกจากนี้การที่ ศิลปะ ไม่มีคำว่าถูกหรือผิด ยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ และความภาคภูมิใจในตัวเองซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเข้าสังคมให้กับเด็กๆ อีกด้วย

ภาพที่ 28 ภาพเด็กสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ

ที่มา : <http://th.globalart.world/> สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2562

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ในช่วงวัยระหว่าง 4-7 ปี เนื่องจากในช่วงระยะเวลานี้เด็กจะมีพัฒนาการศึกษาด้านต่างๆ ในตัวเองอย่างมาก เช่น การมีสมาธิสติปัญญา การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) นักจิตวิทยาการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า ผลงานและความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะของเด็กปกติที่มีอายุเริ่มตั้งแต่ 2 ปีครึ่ง จนถึงอายุ 12 ปี โดยการให้เด็กวาดภาพด้วยสีเทียนและสีชนิดอื่นๆ อย่างอิสระพบว่าเด็กมีพัฒนาการในการวาดภาพเป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ขั้นที่ 1 : ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) ขั้นเริ่มแรกนี้จะเป็นเด็กที่มีอายุประมาณ 2-4 ปี สามารถแบ่งระยะของพัฒนาการของขั้นนี้ออกเป็น 4 ขั้น คือ

1) Disorder Scribbling การขีดเขียนโดยไม่มีจุดหมายมักจะเป็นเส้นที่ขีดเขียนเป็นเพียงลายเส้นที่สะเปะสะปะยุ่งเหยิง ไร้ทิศทาง

2) Longitudinal Scribbling ขั้นขีดเป็นเส้นยาวเด็กจะเคลื่อนแขนขีดได้เป็นเส้นแนวยาว ขีดเขียนซ้ำๆ หลายครั้งทั้งแนวตั้งและแนวนอน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางกล้ามเนื้อว่าเด็กค่อยๆ ควบคุมกล้ามเนื้อของการเคลื่อนไหวของตนเองให้ดีขึ้น

3) Circular Scribbling ขั้นที่เด็กจะเริ่มมีความสามารถขีดลากเป็นวงกลม ซึ่งหมายถึง การทำงานประสานกันของสายตา (Eye-hand Coordination) กับกล้ามเนื้อ (Motor Coordination) ได้ดียิ่งขึ้น

4) Naming Scribbling ขั้นที่เด็กสามารถสื่อความหมายให้กับรอยขีดเขียน เช่น จะวาดบุคคลในครอบครัวที่ใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง เพื่อน

ขั้นที่ 2 : ขั้นเริ่มขีดเขียน (Pre-Schematic Stage) ขั้นนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 4-7 ปี ภาพที่เด็กเขียนนั้นเริ่มมีความหมาย รูปทรง รูปร่างจะสัมพันธ์กับความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งสามารถนำเอาประสบการณ์ที่เด็กได้รับมาถ่ายทอดเป็นภาพวาดที่มีเรื่องราวได้มากขึ้นเด็กแสดงออกถึงความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม ภาพคนที่วาดขึ้นมักจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งเด็กใกล้ชิด ชอบใช้สีที่สะดุดตาหรือประทับใจ เช่น สี เหลือง แดง ฟ้ำ ฯลฯ จะไม่ชอบสีหม่น เช่น สีน้ำเงิน เข้ม ดำ เทา น้ำตาล ช่องไฟ (Space) ภายในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่วาดมักใช้ความคิดจินตนาการเป็นสำคัญ สิ่งของในภาพจะถูกจัดให้วางกระจัดกระจายอย่างไม่สัมพันธ์กัน และจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุและวุฒิภาวะของเด็ก การพัฒนาการในระยะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตามอายุ ได้ดังนี้

1. เด็กอายุประมาณ 4 ปี การวาดภาพสามารถเดาได้และมีลักษณะที่พอเข้าใจได้

2. เด็กอายุประมาณ 5 ปี ที่สามารถวาดภาพที่บอกเล่าเรื่องราวได้ แต่ไม่มีความซับซ้อนมากนัก รูปที่วาดมักเป็น รูปคน รูปบ้าน ต้นไม้ แต่ยังไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพ การใช้สีตามความพอใจไม่คำนึงถึงความเป็นจริง

3. เด็กอายุประมาณ 6-7 ปี มีความสามารถที่จะแสดงออกให้เป็นภาพได้อย่างชัดเจนแต่มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเด็กแต่ละคน

ขั้นที่ 3 : ขั้นขีดเขียน (Schematic Stage) ขั้นนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 7-9 ปี เป็นขั้น ที่เด็กมีลักษณะของการวาดภาพที่มีความหมายคล้ายความจริง จะสังเกตได้จากส่วนประกอบในภาพดังนี้

1. การวาดภาพคนเด็กจะวาดเป็นศีรษะลำตัวแขนขาโดยการสร้างปริมาตรด้วยเส้นคู่ขนานรวมถึงมีรายละเอียดของใบหน้าถูกตำแหน่งใกล้เคียงความเป็นจริงเพิ่มมากขึ้น แต่จะเป็นเพียงสัญลักษณ์ของส่วนต่างๆ ในร่างกาย

2. การใช้สีเด็กจะใช้สีตามอารมณ์และสามารถใช้สีอย่างถูกต้องตามธรรมชาติ เช่น สีผิวคน สีน้ำตาล สีของต้นไม้สีเขียว เด็กมักเลือกใช้สีที่สะดุดตาและตามความชอบส่วนตัวเป็นหลัก

3. การใช้พื้นที่ว่างเด็กมีการจัดองค์ประกอบภาพแบบง่ายๆ สามารถจัดวางสิ่งของลงในภาพได้อย่างเหมาะสม ภาพวาดจึงมีระเบียบบริเวณพื้นที่ว่างต่างๆ มักจะได้รับการวาดสิ่งตกแต่งต่างๆ ให้กระจัดกระจายไปทั่วบริเวณ เด็กเริ่มมีการออกแบบลวดลายเสื้อผ้าได้มากขึ้น มีการพัฒนาเรื่องการสังเกตรายละเอียดของรูปร่างรูปทรง หรือวัตถุมากขึ้น

4. การออกแบบเด็กมีการจัดองค์ประกอบแบบง่ายๆ คือ รูปทรงที่เป็นจุดเด่นจะอยู่ตรงกลางภาพ และมีส่วนประกอบรองและพื้นหลังภาพที่วาดจะเติมพื้นที่ คำนึงถึงหลักความเป็นจริงมากขึ้น

ขั้นที่ 4 : ขั้นวาดภาพของจริง (The Drawing Realism) ขั้นนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 9-11 ปี เป็นขั้นเริ่มต้นการวาดที่ปรากฏให้เห็นถึงลักษณะความเหมือนจริง การวาดภาพจะแสดงการใช้เส้นและสีตามความเป็นจริงที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ตรง โดยจัดวางวัตถุให้สัมพันธ์กันจนนำไปสู่การวาดภาพแบบ 3 มิติ มีการใช้สัญลักษณ์ที่เด็กสร้างขึ้นมาแบบง่ายๆ และจัดวางตำแหน่งของวัตถุให้ใกล้เคียงความจริงตามธรรมชาติได้

ขั้นที่ 5 : ขั้นตอนการใช้เหตุผล (The Stage of Reasoning) ขั้นนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 11-12 ปี เด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ทำให้มีการพัฒนาการด้านการจดจำและสังเกตรายละเอียดให้ใกล้เคียงความจริงมากขึ้น ในด้านรูปร่าง สัดส่วนของคน สัตว์ วัตถุ สิ่งของต่างๆ จนสามารถให้สีได้เหมือนจริงมากขึ้น (Visually Minded) แต่เด็กยังคงมีการใช้สีตามความรู้สึกของตนเอง โดยมีความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับโลกภายนอก (Non Visually Minded) มีการแสดงพื้นที่ว่าง รู้จักเส้นระดับสายตา ที่จะ

วางรูปทรง สิ่งของในภาพ ให้ปรากฏลักษณะเป็น 3 มิติ โดยการจัดเรียงขนาดวัตถุ จากขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กตามลำดับ⁴

3.3 หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ กับพัฒนาการเด็กช่วงวัย 4 – 7 ปี

หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) คือ การนำเอาทัศนธาตุ ได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิว มาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความพอดี เหมาะสมตามแนวคิดความรักความผูกพันของแม่ และลูกทำให้งานศิลปะมีคุณค่าอย่างสูงสุด

ทัศนธาตุ (Visual Elements) ในทางทัศนศิลป์ หมายถึง ส่วนประกอบของศิลปะที่รวมกันเป็นรูปร่างของสิ่งหลายอย่างที่มองเห็นได้ ประกอบไปด้วย

1) จุด (Dot) หมายถึง รอยหรือแต้มที่มีลักษณะกลมๆ ปรากฏที่พื้นผิว ซึ่งเกิดจากการจิ้ม กัด กระทบ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ดินสอ ปากกา พู่กัน และวัสดุปลายแหลมทุกชนิด

จุด (Dot) ในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ หมายถึง รอยแต้มของลูกบนฝ่ามือ เส้นไหมสีสันสดใสที่เป็นเม็ดกลมๆ ที่นำมาผูก พันต่อกัน การปักตัวอักษรของผู้สร้างสรรค์เป็นลักษณะกลมๆ

2) เส้น (Line) เป็นสิ่งที่มีผลต่อการรับรู้ เพราะทำให้เกิดความรู้สึกต่ออารมณ์และจิตใจของมนุษย์ เส้นเป็นพื้นฐานสำคัญของศิลปะทุกแขนง ใช้ร่างภาพเพื่อถ่ายทอดสิ่งที่เห็นและสิ่งที่คิดจินตนาการให้ปรากฏเป็นรูปภาพ

เส้น (Line) ในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ หมายถึง การลาก ขีดเขียน ของลูกเป็นรูปต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และเส้นที่เกิดจากการนำเส้นไหมมาพัน โครงสร้างตุ๊กตารูปสัตว์ ทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ

3) รูปร่างและรูปทรง รูปร่าง (Shape) หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของ เครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้าง และความยาว รูปร่างแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 รูปร่างธรรมชาติ (Natural Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ และพืช เป็นต้น

3.2 รูปร่างเรขาคณิต (Geometrical Shape) หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม เป็นต้น

3.3 รูปร่างอิสระ (Free Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึที่เป็นเสรี ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปร่างของหยดน้ำ เมฆ และควัน เป็นต้น

⁴ ศรียา นิยมธรรม, ศิลปะกับเยาวชน (กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2544).

รูปทรง (Form) หมายถึง ในที่นี้ หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก มีเนื้อที่ภายใน มีปริมาตร และมีน้ำหนัก โดยการผูก มัด พันโครงสร้างจากกิ่งไม้ด้วยเส้นไหมหลากสีเหล่านี้เป็นรูปตุ๊กตาสัตว์

4. น้ำหนักอ่อน-แก่ (Value) หมายถึง จำนวนความเข้ม ความอ่อนของสีต่างๆ และแสงเงาตามที่ประสาทตารับรู้ เมื่อเทียบกับน้ำหนักของสีขาว-ดำ ความอ่อนแก่ของแสงเงาทำให้เกิดมิติ เกิดระยะใกล้ไกลและสัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรง

5. สี (Colour) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปรอบๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นสีที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ หรือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น สีทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างมากมาย เช่น ทำให้รู้สึกสดใส ร่าเริง ตื่นเต้น หม่นหมอง หรือเศร้าซึมได้ เป็นต้น

สีและการนำไปใช้

5.1 วรรณะของสี (Tone) จากวงจรสีธรรมชาติ ในทางศิลปะได้มีการแบ่งวรรณะของสีออกเป็น 2 วรรณะ คือ

1) สีวรรณะร้อน (Warm Tone) ได้แก่สีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่นหรือร้อน เช่น สีเหลือง ส้มเหลือง ส้ม ส้มแดง แดง ม่วงแดง เป็นต้น

สีแดง กล้าหาญ อันตราย ระวัง สะดุดตา

สีเหลือง สว่างที่สุด บริสุทธิ์ แจ่มใส เลื่อมใส

สีส้ม ร้อนแรง สนุกสนาน รื่นเริง เปรี๊ยะ

2) สีวรรณะเย็น (Cold Tone) ได้แก่ สีที่ให้ความรู้สึกเย็น สงบ สบาย เช่น สีเขียว เขียวเหลือง เขียวน้ำเงิน น้ำเงิน ม่วงน้ำเงิน ม่วง เป็นต้น

สีน้ำเงิน สงบ สุขุม สันติภาพ ภูมิฐาน

สีเขียว ความหวัง สดชื่น ชุ่มชื้น ร่มเย็น

สีม่วง ร่ารวย โอ้อ่างองกาม

สีขาว สะอาด บริสุทธิ์ กระจ่างแจ้ง มั่นคง เบา

สีดำ เศร้า ความตาย หนัก

5.2 ค่าของสี (Value of colour) หมายถึง สีใดสีหนึ่งทำให้ค่อยๆ งามลงจนขาวหรือสว่างและทำให้ค่อยๆ เข้มขึ้นจนมืด

5.3 สีเอกรงค์ (Monochrome) หมายถึง สีที่แสดงอิทธิพลเด่นชัดออกมาเพียงสีเดียว หรือใช้เพียงสีเดียวในการเขียนภาพ โดยให้ค่าของสีอ่อน กลาง แก่ คล้ายกับภาพถ่ายขาว ดำ

5.4 สีส่วนรวม (Tonality) หมายถึง สีใดสีหนึ่งที่ให้อิทธิพลเหนือสีอื่นทั้งหมด เช่น การเขียนภาพทิวทัศน์ ปรากฏสีส่วนรวมเป็นสีเขียว สีน้ำเงิน เป็นต้น

5.5 สีที่ปรากฏเด่น (Intensity) หมายถึง สีที่ให้อิทธิพลเหนือสีอื่นทั้งหมด ปรากฏเด่นชัด

5.6 สีตรงข้ามกันหรือสีตัดกัน (Contrast) หมายถึง สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงจรสีธรรมชาติ เช่น สีแดงกับสีเขียว สีน้ำเงินกับสีส้ม สีม่วงกับสีเหลือง

น้ำหนักสี (Tone) หรือวรรณะของสี หมายถึง ระดับความเข้มที่แตกต่างกันของสีหรือค่าความอ่อนแก่ของสี ไ้ระดับกันไป เช่น ดำ เทาเข้ม เทากลาง เทาอ่อน ขาว โทนก็มีผลต่อความรู้สึกคล้ายกับสีนั่นเอง เพียงแต่จะละเอียดอ่อนมากขึ้น มีค่าความแตกต่างกันเล็กน้อย แต่มีผลต่อความรู้สึกนึกคิด ของมนุษย์

จากทฤษฎีสีดังกล่าว ได้นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ โดยเลือกใช้โทนสีที่มีความสดใสเพื่อสื่อสัญลักษณ์ถึงความรัก ความผูกพัน และอบอุ่น ซึ่งโชนสีดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากผลงานศิลปะของซีลา ฮิลส์ คือ การใช้เส้นใหม่ที่มีสีสดใส มาพัน ผูก ตามแนวคิดของงานศิลปะในช่วงปี ค.ศ. 2018

6. บริเวณว่าง (Space) หมายถึง บริเวณที่เป็นความว่างไม่ใช่ส่วนที่เป็นรูปทรงหรือเนื้อหาในการจัดองค์ประกอบใดก็ตาม ถ้าปล่อยให้พื้นที่ว่างมากและให้มีรูปทรงน้อย การจัดนั้นจะให้ความรู้สึกอ้างอ้าง โดดเดี่ยว

7. พื้นผิว (Texture) หมายถึง พื้นผิวของวัตถุต่างๆ ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น พื้นผิวของวัตถุที่แตกต่างกัน ย่อมให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันด้วย⁵

จากส่วนประกอบของทัศนศิลป์ดังกล่าวได้นำทัศนธาตุมาสร้างสรรค์งานโดยใช้หลักการจัดองค์ประกอบทัศนศิลป์ดังนี้

1. เอกภาพ (Unity) การรวมกลุ่มก้อน ไม่แตกแยกกระจัดกระจายไปคนละทิศทางจนทำให้ขาดความสัมพันธ์กัน ในทางทัศนศิลป์เอกภาพยังเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการแสดงอย่างชัดเจนด้วย

2. ความสมดุล (Balance)

2.1 ความสมดุลของสิ่งที่ซ้ำหรือเหมือนกัน (Symmetrical) คือ เป็นการนำเอาส่วนประกอบที่มีรูปลักษณะเหมือนกัน มาจัดองค์ประกอบรวมเข้าด้วยกันให้ประสานกลมกลืน เกิดการถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบส่วนต่างๆ ในลักษณะที่พอเหมาะพอดีจนรู้สึกถึงความสมดุล อาจด้วยการจัดวางตำแหน่งที่ตั้ง ช่องไฟ ระยะห่าง อัตราจำนวน ขนาดรูปร่าง น้ำหนักอ่อนแก่ ฯลฯ ที่เหมือนกันหรือเท่าๆ กันจนเกิดเป็นเอกภาพเดียวกัน

2.2 ความสมดุลของสิ่งที่ขัดแย้งหรือต่างกัน (Asymmetrical) เป็นการนำเอาส่วนประกอบที่มีรูปลักษณะที่ต่างกันหรือขัดแย้งกัน มาจัดองค์ประกอบเข้าด้วยกันให้ประสาน

⁵ กัจจกร สุนพงษ์ศรี, สุนทรียศาสตร์ (กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559).

กลมกลืนกัน เกิดการถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบส่วนต่างๆ ในลักษณะที่พอเหมาะพอดีจนรู้สึกว่ามี ความสมดุล โดยที่วัตถุหรือเนื้อหาในภาพไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

3. จุดสนใจหรือการเน้น (Emphasis) ส่วนที่สำคัญที่สุดของภาพที่ต้องการแสดง ซึ่งนำไปสู่ การบอกเล่าเนื้อหาของภาพทั้งหมดหรือเป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจให้มอง ในทางทัศนศิลป์จุดสนใจ ควรมีเพียงจุดเดียว ซึ่งอาจเป็นส่วนที่แสดงความสำคัญหรือมีสีสันสดใสที่สุด นอกจากนั้นยังเน้นให้เกิด จุดสนใจด้วยการสร้างความแตกต่างขึ้นในภาพ จุดสนใจไม่จำเป็นจะต้องอยู่จุดกึ่งกลางเสมอไป อาจ อยู่ส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพก็ได้

4. ความกลมกลืน (Harmony) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพราะความกลมกลืนจะทำให้ภาพงดงาม และนำไปสู่เนื้อหาเรื่องราวที่น่าเสนอ ความกลมกลืนมี 2 แบบ คือ

4.1 ความกลมกลืนแบบคล้ายตามกัน หมายถึง การนำรูปร่าง รูปทรง เส้น หรือสีที่มี ลักษณะเดียวกันมาจัด เช่น วงกลมทั้งหมด สีเหลืองทั้งหมด ซึ่งแม้ว่าอาจจะมีขนาดที่แตกต่างกัน แต่ เมื่อนำมาจัดเป็นภาพขึ้นมาแล้วก็จะทำให้ความรู้สึกกลมกลืนกัน

4.2 ความกลมกลืนแบบขัดแย้ง หมายถึง การนำเอาองค์ประกอบต่างชนิด ต่างรูปร่าง รูปทรง ต่างสี มาจัดวางในภาพเดียวกัน เช่น รูปวงกลมกับรูปสามเหลี่ยม เส้นตรงกับเส้นโค้ง ซึ่งจะทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น แต่ก็ยังให้ความรู้สึกกลมกลืนกัน

5. จังหวะ (Rhythm) ระยะในการจัดภาพหรือการวางของวัตถุ ซ้ำไปซ้ำมา อย่างสม่ำเสมอ เช่น ลายไทย การปูกระเบื้อง หรือการแปลอักษร เป็นต้น⁶

3.4 ทฤษฎีความเป็นผู้หญิง (Feminism)

ความเป็นผู้หญิง (Feminism) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่ในสังคมของผู้หญิง ความ เคลื่อนไหวของศิลปะสตรีนิยมเกี่ยวข้องกับและสอดคล้องกับขบวนการของกลุ่มสตรีนิยมสากล ศิลปินสตรี นิยมสร้างผลงานศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานะภาพและความเป็นอยู่ของผู้หญิง แต่ผู้ที่สร้างงาน ตามแนวทางสตรีนิยมไม่จำเป็นต้องเป็นสตรีเสมอไป หรือศิลปินผู้หญิงอาจไม่ใช่ศิลปินสตรีนิยมทุกคน การใช้สื่อและเทคนิคในการเสนอที่เปิดกว้างต่อการแสดงออกทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นผลงานทัศนศิลป์ ในรูปแบบของสื่อการแสดง ศิลปะติดตั้ง ความเคลื่อนไหวของศิลปะสตรีนิยมมีจุดเริ่มต้นในช่วงปลาย ทศวรรษ 1960 ศิลปะสตรีนิยมเป็นความพยายามในการสร้างบทสนทนาระหว่างผู้ชมกับตัวผลงาน ทัศนศิลป์ จากมุมมองที่ถูกกดตันของผู้หญิงซึ่งไม่ได้เพียงมุ่งหวังเพียงถ่ายทอดออกมาในเชิงสุนทรียะ

⁶ หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์." เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม 2561, จาก

https://www.baanjomyut.com/library_2/extension-4/the_visual_aesthetics/08.html.

ที่มีในผลงาน หากแต่เป็นความต้องการกระตุ้นและสร้างคำถามแก่ผู้ชมที่มีต่อพื้นที่ทางสังคม การเมือง การตั้งคำถามนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความเท่าเทียม และเพื่อส่งเสริมโอกาสของผู้หญิงในโลกศิลปะซึ่งอดีตผู้หญิงถูกจำกัดโอกาสและพื้นที่ด้วยอคติทางเพศศิลปินสตรีนิยมจงใจหลีกเลี่ยงการสร้างสรรคผลงานในลักษณะที่เป็นแบบฉบับของศิลปินผู้ชาย เช่น จิตรกรรม และประติมากรรม ศิลปินส่วนใหญ่หันมาใช้เทคนิค วัสดุ และรูปแบบที่มีความร่วมสมัย เช่น การใช้เรื่อนร่างเป็นพื้นที่ในการสร้างงานผลงานทัศนศิลป์ ศิลปะสื่อการแสดงภาพถ่ายและรวมถึง โฟโต้มอนตาจ ตลอดจนศิลปะติดตั้ง ศิลปะสตรีนิยมแพร่หลายไปสู่ส่วนต่างๆ ของโลกอย่างรวดเร็ว มีส่วนสนับสนุนกลุ่มอื่นๆ ที่ถูกกีดกันออกจากโลกศิลปะ ทั้งกลุ่มรักร่วมเพศ กลุ่มวัฒนธรรมใต้ดิน หรือกลุ่มคนชายขอบที่อยู่ในวัฒนธรรมชนเผ่าห่างไกล ให้มีพื้นที่ในโลกศิลปะได้อย่างภาคภูมิใจ⁷

ทฤษฎีเฟมินิสม์ (Feminism) ความสัมพันธ์ของเฟมินิสม์กับสังคมและวัฒนธรรม ภาพลักษณ์เพศหญิงในผลงานเกิดจาก ความสัมพันธ์กันของความเป็นมนุษย์และการปลุกฝังของความเป็นเพศ และความแตกต่างทางเพศเป็นปัจจัย สำคัญในการเลือกหยิบเอาเพศสตรีมาสร้างสรรค์ลงในผลงาน อาจจะเป็นความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจของตัวศิลปินเอง แต่ถ้าให้มองในลักษณะของแนวคิดแบบเฟมินิสม์ หรือสตรีนิยม การมองเห็นเพศหญิงเป็นเพศที่ถูกกระทำ คือการ ลดคุณค่าของความเป็นเพศหญิงลงไปให้ต่ำกว่าที่เป็น การใช้เรื่อนร่างของผู้หญิง และความเป็นเพศหญิงเป็นการตอบสนองของผู้บริโภคที่เป็นเพศชายเป็นหลัก โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้สะท้อนให้เป็นภาพของระบบเพศชายเป็นใหญ่⁸

จากทฤษฎีความเป็นผู้หญิง (Feminism) ดังกล่าวผู้สร้างสรรค์สรุปได้ดังนี้ คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยความสำคัญของความเป็นเพศหญิงที่มีลักษณะพิเศษ คือ ความเข้มแข็งในความเป็นเพศแม่ สามารถทำทุกอย่างได้เพื่อลูก ที่บางครั้งการมองเห็นเพศหญิงเป็นเพศที่ถูกกระทำ การลดคุณค่าของความเป็นเพศหญิงลงไปให้ต่ำกว่าที่เป็น แต่สามารถพลิกมุมมองที่ถูกกดขี่ของผู้หญิงซึ่งไม่ได้มุ่งหวังเพียงถ่ายทอดออกมาในเชิงสุนทรีย์ะ ที่มีในผลงานเท่านั้น หากแต่เป็นความต้องการกระตุ้น และสร้างคำถามแก่ผู้ชมที่มีต่อพื้นที่ครอบครัว สังคม โลก การตั้งคำถามนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความเท่าเทียม การเห็นคุณค่าของความรักในครอบครัว ความเป็นเพศแม่ โดยการสร้างพื้นที่แห่งความรักได้อย่างภาคภูมิใจ

⁷ สรรเสริญ สันติธัญวงศ์, ศิลปะในศตวรรษที่ 20 (มหาวิทยาลัยศิลปากร: โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560).

⁸ อมรา พงศพิชญ์, เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548).

3.5 เทคนิคและวิธีการผูก มัด เย็บ ปัก

การสร้างสรรคผลงาน ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ได้ใช้เทคนิคสื่อผสม (Mixed media) โดยวิธีการการผูก มัด เย็บ ปักในผลงานเพื่อแทนความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก ซึ่งวิธีการต่างๆ ที่กล่าวถึงมีความหมายดังนี้ คือ

1) ผูก (Tied) การเอาเชือกเป็นต้นสอดคล้องกันให้เกิดเป็นเงื่อน เพื่อทำให้มันหรือติดต่อกันในตัวหรือกับสิ่งอื่น เช่น ผูกเชือก ผูกลวด ผูกโบ ติดต่อหรือติดพันกันแน่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ผูกใจ ผูกโกรธ ผูกมิตร ประกอบเข้า เช่น ผูกประโยค ผูกปริศนา ผูกลาย ติดพันกันด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ตามทีตกลงกัน เช่น ผูกตลาด ผูกท่า

2) มัด (Bundle) การผูกมัดเข้าด้วยกัน ผูกมัดให้แน่น ด้วยวัสดุ เช่น หวาย ดอกหรือเชือก มัดยึดกับวัตถุเพื่อความแข็งแรง และคงทน วิธีการมัดทำได้หลายแบบ เช่น มัดเวียน มัดยกดอก มัดหวายเดี่ยว มัดหวายคู่ มัดจูงนาง มัดกวางเหลียวหลัง เป็นต้น 2

3) เย็บ (Sew) การทำให้ติดกันโดยใช้เข็มร้อยด้ายหรือเชือกเป็นต้นแทงขึ้นแทงลง เช่น เย็บผ้า เย็บกระสอบ, ใช้ดอกหรือหวายเป็นต้นที่มีปลายแหลมแทงขึ้นลงเพื่อร้อยสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ติดกัน เช่น เย็บจาก, ใช้เครื่องอุปกรณ์กดทำให้กระดาษติดกันด้วยลวดเย็บ เช่น เย็บกระดาษ, กัดให้ติดกันด้วยไม้กั๊ดเป็นต้น เช่น เย็บกระถาง

การด้นถอยหลังเป็นการเย็บผ้า 2 ชนิดให้ติดกันโดยแทงเข็มขึ้น และย้อนกลับไปแทงเข็มด้านหลัง ให้มีเข็มมีความยาวเพียงพอ ของฝีเข็มแรงแทงเข็มลงแล้ว ดึงด้ายขึ้นทำเช่นนี้ ไปจนสิ้นสุดตะเข็บ ตะเข็บชนิดนี้มีความทนทานมากด้านหน้า จะมีลักษณะฝีเข็มเหมือนการเย็บด้วยจักร ส่วนด้านหลัง ด้ายเย็บซ้อนกันแน่น เหมาะสำหรับเย็บผ้าโดยทั่วไปที่ต้องการความทนทานค่ะ

4) ปัก (Lace) การเสียบ เช่น ปักปิ่น ปักดอกไม้, ใช้เข็มร้อยด้าย ไหม หรือด้นเป็นต้นแล้วแทงลงไปบนผืนผ้าให้เป็นลวดลายต่างๆ เช่น ปักลวดลาย ปักด้าย ปักไหม⁹

การปักมือ

5) พัน (Bind) วันรอบด้วยสิ่งที่เป็นเส้นสาย หรือสิ่งที่มีลักษณะ เช่นนั้น เช่น พันคอ พันแผล เภาวัลย์พันกิ่งไม้ ม้วน เช่น พันไหมพรหม¹⁰

การปักเป็นงานฝีมือแขนงหนึ่ง เป็นการปักลวดลายเพื่อการตกแต่ง วิธีปักมีหลายแบบ เช่น ปักเดินเส้น ปักทึบ ปักปมฝรั่งเศส ปักตะเข็บ ล้วน – ยาว แต่ละแบบมีความสวยงามแตกต่างกันไปนิยมปักลายดอกไม้ ดอกกุหลาบ อักษร เป็นต้น

⁹ วิบูลย์ สีสวรรณ, พจนานุกรมผ้าและเครื่องถักทอ (กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2559).

¹⁰ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2554).

การปักจึงประกอบด้วยผ้า เข็ม ไหม ลาย นำมาปักตกแต่งให้มีความสัมพันธ์กันโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ผลงานนั้นๆ จึงออกมาดี และสวยงาม การปักมี 2 ลักษณะ คือ การปักอย่างหยาบ และการปักอย่างละเอียด¹¹

จากความหมายดังกล่าวผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคนิค วิธีการ ผูก มัด พัน มาใช้ในผลงานสร้างสรรค์ คือ การนำกิ่งไม้มาพัน ผูก มัดด้วยเส้นไหมชนิดต่างๆ เป็นรูปสัตว์ 2 มิติ และ 3 มิติ จากลายเส้น จินตนาการของลูก และวิธีการ เย็บ ปักด้วยเส้นไหมชนิดต่างๆ เป็นตัวอักษร ข้อความ และภาพที่ได้จากลายเส้นของลูก

3.6 ศิลปะสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ

ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) คำว่า ศิลปะสื่อประสม หรือ ศิลปะสื่อผสม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆแขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์ สะท้อนใจของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ¹²

ภาพที่ 29 ผลงานเทคนิคสื่อผสมของศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลูด นิ่มเสมอ
ที่มา : <http://www.bacc.or.th/event/616.html> สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2562

¹¹ นวลตา บัวแย้ม, คู่มือการปัก (กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2546).

¹² เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, เทคนิคองค์ประกอบศิลป์ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้ง, 2555).

นิยามของการสร้างสรรค์งานในรูปแบบ Mixed Media คือ การนำวัสดุ วัตถุ มาประยุกต์ผสมผสานเข้าด้วยกันก่อให้เกิดเป็นผลงานศิลปะ โดยไม่มีการจำกัดชนิดของวัสดุที่เลือกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่วัสดุที่เลือกนำมาใช้ต้องเป็นสื่อที่สะท้อนแนวความคิด ทศนคติ ที่ศิลปินต้องการแสดงออกให้ผู้ชมรับรู้ได้เป็นอย่างดี และรวมถึงการนำเทคนิค กระบวนการ ทางศิลปะมากกว่า 2 แขนง มาผสมผสาน สร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานศิลปะอีกด้วย โดยสรุปรูปแบบงานสื่อผสม ได้ดังนี้

1. ศิลปินสื่อผสมมีความเชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ศิลปินเป็นผู้สื่อความหมายอิทธิพลนี้ให้เห็นเป็นรูปธรรม
2. ศิลปินสื่อผสมมีความเชื่อว่า วัสดุมีความสำคัญเท่ากับความคิดสร้างสรรค์ คือ รูปแบบของวัสดุหนึ่ง อาจให้ความหมายอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างต่อผู้พบเห็น
3. ศิลปินสื่อผสมมีความเชื่อว่า เสรีภาพในการเลือกสื่อที่ใช้สะท้อนความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก เป็นสิ่งที่สังคมต้องยอมรับเพราะจะส่งผลให้เกิดเป็นภาระหน้าที่ และสิทธิในการสร้างสรรค์รูปแบบ
4. ศิลปินสื่อผสมมีความเชื่อว่า สื่อวัสดุทุกชนิดย่อมมีความจำกัดในรูปแบบ และคุณสมบัติ เมื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่แล้วก็จะลดความจำกัดนั้นลง
5. ศิลปินสื่อผสมมีความเชื่อว่า การแปลความคิดสร้างสรรค์และความรู้สึกของตน โดยใช้วัสดุเป็นสื่อรองรับรูปแบบที่สร้างขึ้นใหม่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสภาพสังคม ตามที่ศิลปินมีส่วนร่วมอยู่¹³

จากความหมาย คำนียามสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ ของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์ได้สรุปมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ดังนี้ คือ การวาดภาพระบายสีตามจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกผสมผสานกับการใช้วิธีการเย็บ ปัก เพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆ ลงบนผ้าไหม นำเส้นไหมชนิดต่างๆ มาผูกมัด กิ่งไม้เป็นรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ ตามแบบลายเส้นของลูก เพื่อสะท้อนแนวคิดความรัก ความผูกพันที่แม่มีต่อลูก

¹³ อารี สุทธิพันธุ์, ศิลปะนิยม (โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮ้าส์: โอเดียนสโตร์, 2535).

3.7 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

คำว่า การติดตั้ง หรือ จัดวาง (Installation) เป็นคำที่ประยุกต์มาจากการจัดตกแต่งพื้นที่ภายในเป็นรูปแบบเฉพาะของการสร้างงานศิลปะในยุคสมัยใหม่ ซึ่งแพร่หลายและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของการจัดวางหรือติดตั้ง เพื่อเปลี่ยนการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อพื้นที่นั้นๆ ศิลปะติดตั้งนี้มีทั้งลักษณะที่เป็นการติดตั้งชั่วคราวและสร้างถาวร ซึ่งอาจถูกสร้างขึ้นภายในห้องจัดแสดง พิพิธภัณฑ์ สถานที่ส่วนบุคคล หรือสถานที่สาธารณะ รูปแบบของผลงานมีความทั้งในรูปแบบ วัสดุ หรือวัตถุ ซึ่งจะถูกละทิ้งหรือถูกเลือกสรรจากคุณสมบัติในการกระตุ้นความรู้สึกของผู้ชมผู้ชมจะมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดและรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับผลงานศิลปะ ส่วนการติดตั้งในลักษณะแทรกแซงที่มีต่อพื้นที่ภายนอกมักถูกเรียกว่า พับลิค อาร์ต (Public Art) แลนด์ อาร์ต (Land Art) หรือศิลปะการแทรกแซง (Intervention Art)

ศิลปะจัดวาง หรือ ศิลปะติดตั้ง หมายถึง ประเภทของงานศิลปะที่มีที่ตั้งเฉพาะจุด เป็นงานสามมิติ ที่ออกแบบเพื่อที่จะแปรสภาพการรับรู้ของสิ่งแวดล้อม (perception of a space) โดยทั่วไปแล้ว “ศิลปะจัดวาง” จะหมายถึง ศิลปะภายในตัวสิ่งก่อสร้าง ถ้าตั้งอยู่ภายนอกก็มักจะเรียกว่า “ศิลปะภูมิทัศน์” (Land art) และศิลปะสองประเภทนี้คาบเกี่ยวกัน ศิลปะจัดวางอาจจะเป็นได้ทั้งศิลปะที่ติดตั้งอย่างถาวรหรือเพียงชั่วคราวก็ได้ ศิลปะจัดวางได้รับการติดตั้งในการแสดงงานนิทรรศการศิลปะ เช่นในพิพิธภัณฑ์หรือหอศิลป์ หรือในบริเวณทั้งที่เป็นของส่วนบุคคลและของสาธารณชน ประเภทของงานก็ครอบคลุมตั้งแต่การใช้วัสดุที่พบโดยทั่วไป ที่มักจะเลือกสรรจากวัสดุที่ทำให้มีความกระทบอารมณ์ รวมไปถึงวัสดุสมัยใหม่เช่นวิดีโอ, เสียง, การแสดง, ความเสมือนจริงแบบดื่มด่ำ (Immersive virtual reality) และอินเทอร์เน็ต ศิลปะจัดวางหลายชิ้นเป็นศิลปะเฉพาะที่ (Site-Specific Art) ซึ่งหมายความว่า เป็นงานที่ออกแบบให้ติดตั้งตรงตำแหน่งหรือสถานที่ที่สร้างงานศิลปะโดยเฉพาะเท่านั้น¹⁴

ศิลปะจัดวาง (Installation) ในความหมายของ ศศ.สมพร รอดบุญ คือ พื้นที่ที่มีความสำคัญมาก พื้นที่ทั่วไปในอาคารหรือ นอกอาคาร เจาะจง พื้นที่ที่ถูกสร้างให้เป็นผลงาน ให้มีความหมาย site specific installation ใช้พื้นที่เฉพาะปรับเปลี่ยนตามพื้นที่อย่างมีความหมาย

¹⁴ สรรเสริญ สันติธัญวงศ์.

การติดตั้งหรือการจัดวาง (Installation) เป็นคำที่ประยุกต์มาจากการจัดตกแต่งพื้นที่ภายใน ในขณะที่การติดตั้งในลักษณะของการแทรกแซงที่มีต่อพื้นที่ภายนอกมักถูกเรียกว่า พับลิค อาร์ต (Public Art) หรือแลนด์ อาร์ต (Land Art) หรือศิลปะการแทรกแซง (Intervention Art) ซึ่งในความเป็นจริงแล้วศิลปะที่มีชื่อเรียกต่างกันเหล่านี้มีความหมายเหมือนหรือมีความทับซ้อนกันในหลายแง่มุม ศิลปะการจัดวางหรือศิลปะติดตั้งมีทั้งลักษณะที่เป็นการติดตั้งชั่วคราวและถาวร โดยอาจถูกสร้างในห้องจัดแสดง พิพิธภัณฑ์ สถานที่ส่วนบุคคลหรือสาธารณะ โดยรูปแบบมีความยืดหยุ่นทั้งในแบบที่อาจเป็นวัสดุหรือสิ่งของวัตถุที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน หรือสร้างขึ้นจากวัสดุ วัตถุจากธรรมชาติซึ่งจะถูกเลือกจากคุณสมบัติในการกระตุ้น ไร่อาหารมนุษย์ รวมไปถึงวัสดุและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการบันทึกและฉายภาพ การใช้ภาพจำลองแบบเสมือนจริง ส่วนใหญ่จะถูกจัดวางในพื้นที่เฉพาะ ซึ่งผู้ชมจะสามารถสัมผัสได้โดยตรง ผู้ชมงานจะไม่ได้เป็นแค่เพียงผู้สังเกตการณ์ แต่กลายเป็นผู้มีส่วนร่วมในงานนั้น เป็นการทลายกำแพงของสถานะของผู้ชมและตัวงาน ถือเป็น การให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของความรู้สึกที่ได้รับจากการสัมผัสของมิติที่เพิ่มมากขึ้น ต่างจากศิลปะสองมิติที่แขวนอยู่กับผนัง หรือศิลปะที่ปล่อยให้ผู้ชมเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์อย่างเป็นกลาง เพราะศิลปะการจัดวางจะทำให้ได้สัมผัสถึงมิติของพื้นที่และเวลา รวมถึงธรรมชาติภายในงานศิลปะ ศิลปะการจัดวางมีส่วนสำคัญในการกำหนดพื้นที่จัดแสดงศิลปะร่วมสมัยในพิพิธภัณฑ์ เพราะต้องอาศัยพื้นที่ขนาดใหญ่ รวบรวมวัตถุต่างๆ ที่ปะติดเข้าไว้ด้วยกัน งานเหล่านี้มักมีไฟฟ้าเข้ามาเป็นส่วนประกอบ ทั้งมีส่วนที่เคลื่อนที่ได้และการจัดแสง เป็นต้น

ศิลปะติดตั้งอาจรวมถึงการสร้างสิ่งประดิษฐ์ มีแนวคิดถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ผลงานของเจนนี่ โฮลเซอร์ (Jenny Holzer) โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือเพื่อสื่อข้อความที่เฉพาะเจาะจง เช่น “จงคุ้มครองฉันจากสิ่งที่ฉันต้องการ” ทั้งนี้บ่อยครั้งที่มีการออกแบบให้เกิดผลด้านสภาพแวดล้อม เช่น ผลงาน 240 Oil Barrel, Blocking Rue Visconti, Paris, June 1962 ซึ่งเป็น การตอบสนองต่อเรื่องราวของกำแพงเบอร์ลินที่สร้างขึ้นมาในปี 1961 โดยจะกลายเป็นเรื่องของภูมิทัศน์ศิลป์ (Land Art) ต่อไป¹⁵

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

ภาพที่ 30 ผลงานเทคนิคสื่อผสม ศิลปะการจัดวางของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิมเสมอ
ที่มา : <http://www.bacc.or.th/event/616.html> สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2562

จากความหมายศิลปะการจัดวาง (Installation) ของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้ในการติดตั้งผลงาน ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ในรูปแบบของการจัดวาง(Installation Art) ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อพื้นที่นั้นๆ โดยผู้สร้างสรรค์ต้องการให้พื้นที่นี้เป็นพื้นที่ของความรัก ความผูกพันระหว่างแม่กับลูก การจัดตกแต่งพื้นที่ภายในห้องนิทรรศการให้มีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น โดยการจัดผลงานที่สร้างสรรค์ให้เชื่อมโยง สอดคล้องกับบรรยากาศภายในห้อง สิ่งที่เกิดขึ้น คือ การมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดของผู้เข้าชม และเป็นหนึ่งเดียวกับผลงานศิลปะ เป็นการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของความรู้สึกที่ได้รับจากการสัมผัสที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งต่างจากศิลปะที่แขวนอยู่บนผนัง หรือศิลปะที่ปล่อยให้ผู้ชมเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เพียงอย่างเดียว ซึ่งศิลปะการติดตั้งผู้ชมได้สัมผัสมิติของพื้นที่ และเวลารวมถึงธรรมชาติภายในตัว ผลงานศิลปะซึ่งได้ทำลายเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตซึ่งทำให้ผู้ชมผลงานได้มีส่วนร่วมสร้างสรรค์ศิลปะขึ้นจากวัตถุหรือวัสดุในชีวิตประจำวันเหล่านั้น ศิลปะการติดตั้ง หรือ การจัดวาง (Installation Art) จึงมีอิทธิพลที่ส่งผลกับสุนทรียภาพ และแนวคิดต่อผลงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 2 ตารางการวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	อิทธิพลด้านแนวคิด/ เนื้อหา	สรุปอิทธิพลที่มีต่อ การสร้างสรรค์งาน
 <p>รสลิน กาสต์ ปี พ.ศ. 2559</p>	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ผืนผ้าโปร่งบางที่มีข้อความสติ๊กเกอร์ และ ภาพ	สื่อผสม การเย็บมือ ฝีเข็ม เส้นด้าย การกลัดยึดผืนผ้าสร้างข้อความส่งไปยังสกายเลอร์ ภาพมวลหมู่ปลา และ อวัยวะภายในของมนุษย์และสุนัข	การเยียวยาตนเองจากความทุกข์ที่มีต่อการสูญเสีย สุนัขอันเป็นที่รักด้วยการสื่อสารความรักความคิดถึง ถ่ายทอดความรู้สึกอบอุ่น	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) เทคนิคการเย็บมือ ฝีเข็ม เส้นด้าย การกลัดยึดผืนผ้าสร้างข้อความ
 <p>เมตตา สุวรรณศรี ปี พ.ศ. 2559</p>	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)	ประติมากรรมอ่อนนุ่ม (Soft sculpture) การถักโครเชต์เพื่อก่อขึ้นรูปร่างจากเส้นด้ายที่อ่อนนุ่มเส้นเล็กๆ ที่เป็นด้ายใยรักของแม่ที่ผูกพันกับลูก จากลายเส้นของลูก	การปลุกจิตสำนึกให้ผู้ชมตระหนักถึงคุณค่าความเป็นเพศแม่ในงานศิลปะ และตระหนักถึงสายใยรักและความผูกพันที่เป็นพื้นฐานอันสำคัญของชีวิตมนุษย์	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) เทคนิคโครเชต์เพื่อก่อขึ้นรูปร่างจากเส้นด้ายที่อ่อนนุ่มเส้นเล็กๆ
 <p>ซีลา ฮิคส์ ปี ค.ศ. 2016</p>	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)	ประติมากรรม สื่อผสม การเย็บ ปัก ถัก ทอ มัดเส้นไหมหลากสีหลายชนิด ขววน ติดตั้งทั้งบนพื้นและฝาผนัง	สร้างงานศิลปะเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างงานศิลปะและงานฝีมือ	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) การผูก มัดเส้นไหมหลากสี หลายชนิด ขววนติดตั้งทั้งบนพื้นและฝาผนัง
สรุป	รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)	สื่อผสมการเย็บ ปัก ผูกมัดเส้นไหมหลากสีหลายชนิดสายใยรักของแม่ที่ผูกพันกับลูก โดยขววนติดตั้งบนพื้นและฝาผนัง	การตระหนักและเห็นคุณค่าถึงสายใยรักและความผูกพันที่เป็นพื้นฐานอันสำคัญของชีวิตมนุษย์	ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) โดยใช้เทคนิคสื่อผสม 3 มิติ การเย็บมือ ปัก ผูก มัดผ้าสร้างข้อความ ผูก มัดเส้นไหมหลากชนิดแทนสายใยรักและความผูกพันของแม่ที่มีต่อลูก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's sphere นี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ดำเนินการสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิด กระบวนการ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ จากการบันทึกรวบรวมข้อมูล และแรงบันดาลใจอย่างเป็นระบบโดยละเอียด ชัดเจน ครอบคลุมหัวข้อ และได้ดำเนินการสร้างสรรค์โดยใช้ทัศนธาตุ และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ผสมผสานกับเนื้อหาเรื่องราวผ่านสุนทรียภาพเพื่อเป็นแนวทางให้ชิ้นงานเกิดความน่าสนใจ

เมื่อได้ชมผลงานสามารถเกิดช่วงเวลาแห่งความสุข ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกการสร้างสรรค์ผลงาน 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้น แต่ละชิ้นจะมีขนาด และวัสดุที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยตั้งใจให้ผลงานแสดงออกถึงความรัก ความผูกพันของแม่กับลูก นำมาสื่อสารผ่านผลงานสื่อผสม 3 มิติที่ผ่านการลดทอนรูปทรง ให้มีความเรียบง่าย (Simplified form) โดยการลดทอนความเหมือนจริงออกไปบางส่วน เพื่อให้การสื่อสารอารมณ์ทางความรู้สึกตามแนวความคิด ความประทับใจด้วยปรากฏการณ์ทางทัศนธาตุ และหลักองค์ประกอบที่เลือกสรร นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ประกอบการสร้างสรรค์ผลงาน เทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ ผ่านรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และถ่ายทอดตามกระบวนการทางทัศนศิลป์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก โดยการนำสิ่งที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของแม่กับลูกที่เกิดจากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ผสมผสานกับจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกน้อย นำมาสร้างสรรค์ ร่วมกับงานเย็บปักถักร้อยที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ จนก่อให้เกิดเป็นงานสื่อผสม อันเต็มไปด้วยความรัก ความสุข และความผูกพันเต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนในครอบครัว เห็นคุณค่า และความสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตลอดจนเป็นการสร้างกำลังใจให้กับทุกๆ ครอบครัว ได้สร้างพื้นที่ของความรักระหว่างแม่กับลูกได้เหมือนกัน

2. รูปแบบของงานสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์เลือกการแสดงออกโดยการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติ โดยผลงานทั้งหมดได้สร้างสรรค์จากการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันกับลูก โดยใช้การเย็บปักถักร้อยบนผ้ามุ้ง เป็นสัญลักษณ์แทนการปกป้องดูแล พื้นที่ปลอดภัย การผูกมัดกึ่งไม้ ไม้หวาย ไม้ไผ่ เป็นรูป

การตูนสัตว์ที่ได้ต้นแบบจากผลงานศิลปะของลูก ร่วมกับแนวความคิดการปฏิสัมพันธ์ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งเต็มไปด้วยบรรยากาศของความรัก ความผูกพัน ความสนุกสนาน และอบอุ่น นำเสนอผลงานโดยได้รับอิทธิพลจากรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

ภาพที่ 31 ภาพแรงบันดาลใจจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของลูก
ถ่ายเมื่อ กรกฎาคม 2561

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

1) ค้นหาแรงบันดาลใจโดยการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร บทความ งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี เช่น ศิลปะกับพัฒนาการเด็ก ทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ศิลปะสื่อผสม การเย็บปักถักร้อย ปรัชญาความเป็นผู้หญิง (Femininty) โดยเฉพาะความเป็นเพศแม่ ความประณีต ในการเลี้ยงดูและอบรมลูกความอดทน และอดกลั้นต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงและอิทธิพลปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม ต่อสตรีเพศ

2) ศึกษาเรียนรู้ ข้อมูลต่างๆ จากการทดลองสร้างสรรค์ด้านเทคนิค วิธีการ ที่ตรงกับแนวความคิดสร้างสรรค์

3) ศึกษา เรียนรู้อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในการร่างภาพ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ งานเย็บปักถักร้อย เช่น เข็มเย็บผ้า ฝ้ายด้ายดิบ ไหมชนิดต่างๆ

3.2 ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์

ขั้นวางแผน

- 1) วางแผน และออกแบบผลงาน
- 2) สร้างข้อตกลงร่วมกันกับลูก ในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 3) ทดลองวาดภาพระบาย กับลูก

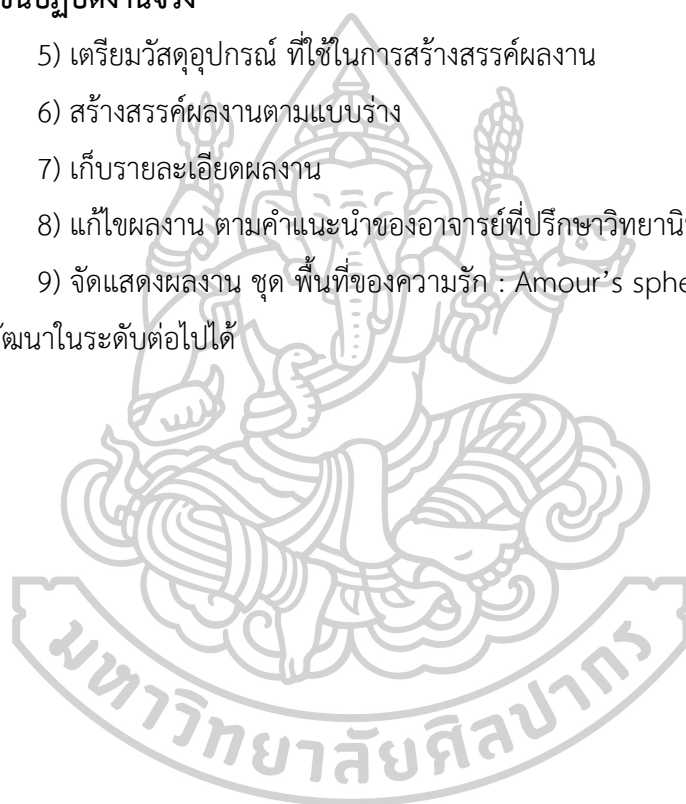
ขั้นปฏิบัติการโครงร่าง

- 4) สร้างภาพร่างจากแนวคิด โดยการร่างภาพ

ขั้นปฏิบัติงานจริง

- 5) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 6) สร้างสรรค์ผลงานตามแบบร่าง
- 7) เก็บรายละเอียดผลงาน
- 8) แก้ไขผลงาน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 9) จัดแสดงผลงาน ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's sphere สู่นายศาสตราจารย์

และสามารถพัฒนาในระดับต่อไปได้

5. วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

5.1 วัสดุในการดำเนินงาน

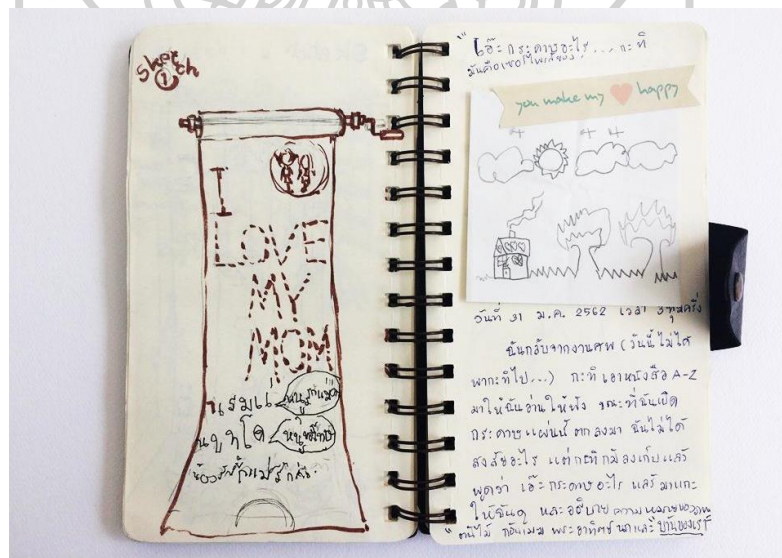
1) ปากกาทำร่างผ้า

ภาพที่ 32 ภาพปากกาทำร่างภาพ

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

2) กระดาษร่างแบบ/สมุดสเก็ตช์

ภาพที่ 33 ภาพกระดาษร่างแบบ/สมุดสเก็ตช์

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

3) ผ้ามุ้ง

ภาพที่ 34 ภาพผ้ามุ้ง ไยธรรมชาติ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

4) ด้าย/ไหมชนิดต่างๆ

ภาพที่ 35 ภาพด้าย

ภาพที่ 36 ภาพไหมชนิดต่างๆ

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

5) สีอะคริลิก

ภาพที่ 37 ภาพสีอะคริลิก
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

6) ไม้หวาย กิ่งไม้ต่างๆ

ภาพที่ 38 ไม้หวาย และ กิ่งไม้ต่าง ๆ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1) ปากการ่างแบบ

ภาพที่ 39 ภาพปากกาสำหรับร่างแบบ

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

2) เข็มชนิดต่างๆ

ภาพที่ 40 ภาพเข็มปัก เข็มเย็บมือ ชนิดต่างๆ

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

3) พู่กัน

ภาพที่ 41 ภาพพู่กันลักษณะต่าง ๆ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

4) จานสี

ภาพที่ 42 ภาพจานสีอะคริลิคสีขาว
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

5) กรรไกรตัดผ้า

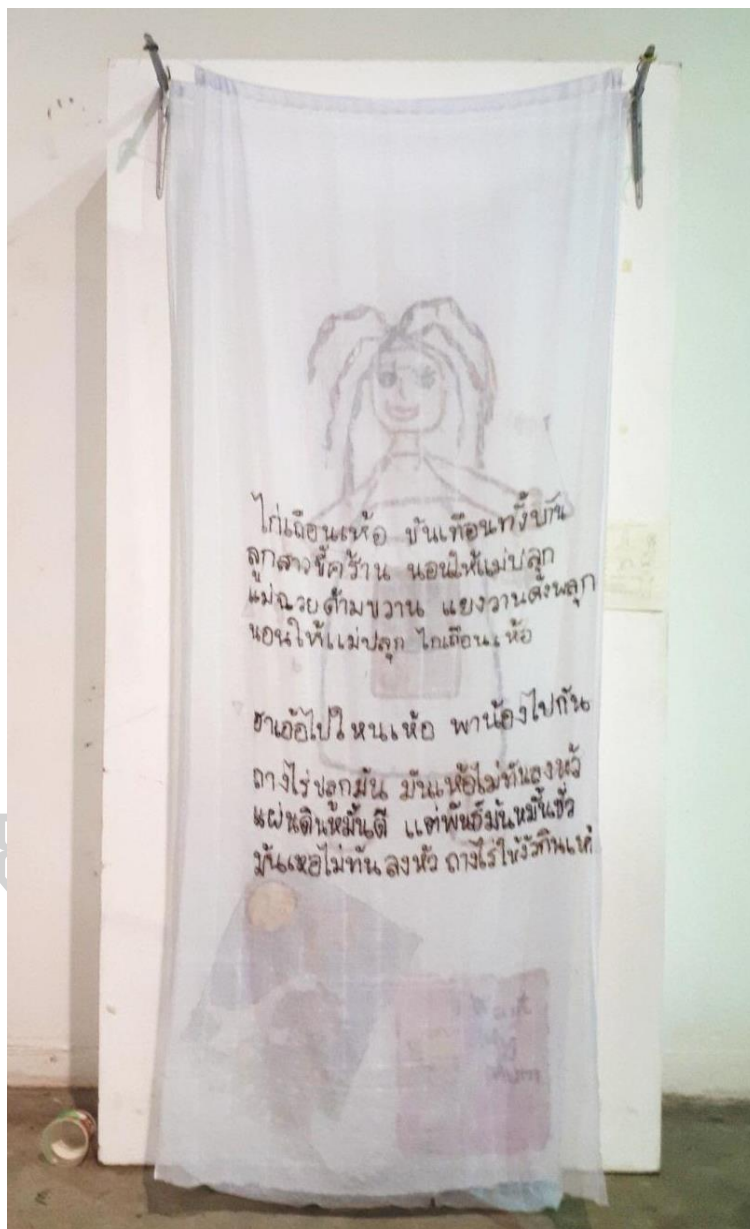
ภาพที่ 43 ภาพกรรไกรตัดผ้า
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 44 ภาพเลื่อยตัดกิ่งไม้
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ผลงานศิลปะ ระยะที่ 1 ระยะก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานในระยะนี้มีกระบวนการสร้างสรรค์โดยเริ่มจากสร้างข้อตกลงร่วมกับลูก ผลงานของลูก เป็นเพียงต้นแบบนำมาสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 ชิ้น

ภาพที่ 45 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ถ่ายเมื่อ สิงหาคม 2561

ชื่อผลงาน : บันทึกก่อนนอน

เทคนิค : สื่อผสม 3 มิติ

ขนาด : 100 ซม. x 300 ซม.

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ถ่ายเมื่อ สิงหาคม 2561

ชื่อผลงาน : บันทึกการเดินทาง

เทคนิค : สื่อผสม 3 มิติ

ขนาด : 100 ซม. x 300 ซม.

ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ถ่ายเมื่อ สิงหาคม 2561

ชื่อผลงาน : บันทึกก่อนนอน

เทคนิค : สร้อยผสม 3 มิติ

ขนาด : แปรผันตามพื้นที่

ตารางที่ 4 การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปี 2561			
ภาพผลงาน	แนวความคิด	จุดเด่น/จุดที่ควรพัฒนา	การพัฒนาผลงาน
 <p>ผลงานชิ้นที่ 1</p>	การพูดคุย เล่านิทานในช่วงเวลาก่อนเข้านอน เป็นช่วงเวลาอีกช่วงเวลาหนึ่งที่เป็นเวลาคุณภาพ	การใช้เส้นไหมปักวัสดุผ้า มุ่งเป็นข้อความ ภาพ สื่อถึงการปกป้อง แต่มีความรู้สึกเป็นอิสระ และมีความเบาบาง แต่หลุดลุ่ยง่าย	การใช้เส้นไหมปักวัสดุผ้า มุ่งเป็นข้อความ ภาพ การจัดองค์ประกอบภาพ และการจัดวาง
 <p>ผลงานชิ้นที่ 2</p>	การท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ เป็นกิจกรรมที่ทำให้แม่และลูกได้มีเวลาแห่งความสุขด้วยกัน	ผลงานเป็น 3 มิติ ขึ้นใหญ่ เพิ่มความน่าสนใจ โดยการใส่มอเตอร์ ทำให้ผลงานเคลื่อนไหวได้ แต่ยุ่งยากในการติดตั้ง	พัฒนาการปักเส้นไหมบน มุ่งมีมิติมากขึ้น มีการนำวัสดุที่สื่อสัญลักษณ์ถึงสถานที่ในจังหวัดนั้นๆ
 <p>ผลงานชิ้นที่ 3</p>	บันทึกการเล่น หรือเกม ทำให้แม่และลูกได้ใกล้ชิด ใช้เวลาในการสอนการใช้ชีวิตให้รู้แพ้ รู้ชนะ และการให้อภัย	การจัดวางตุ๊กตารูปสัตว์ 3 มิติ ผูก มัด พันตุ๊กตา ด้วยเส้นไหม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความรัก ความผูกพัน ในครอบครัว จัดวางไม่ลงตัว	ออกแบบ ร่างรูปแบบการจัดวางหลายๆ แบบ ให้ลงตัว มีความเชื่อมโยง โดยตุ๊กตาสัตว์จะจัดวางให้เชื่อมชิ้นงานทั้ง 3 ชั้น ตามการแปรผันของพื้นที่
สรุป	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวางแผน การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเป็นขั้นตอนชัดเจน 2. ศึกษา ค้นคว้า รูปแบบผลงานของศิลปิน เพื่อค้นหาแรงบันดาลใจ 3. ทดลองสร้างสรรค์ผลงาน เมื่อพบปัญหา หาวิธีแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาผลงาน 4. สร้างสรรค์ผลงานจนเกิดความชำนาญ และสามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ 		

6. ผลงานศิลปะระยะที่ 2 ระยะวิทยานิพนธ์

6.1 ชั้นวางแผน

1) สร้างข้อตกลงร่วมกัน

ภาพที่ 48 ภาพถ่ายแม่กับลูกหลังสร้างข้อตกลงร่วมกัน
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2561

2) ทดลองวาดภาพพระบายสีกับลูก

ภาพที่ 49 ภาพถ่ายการฝึกทดลองวาดภาพพระบายสีของลูก
ถ่ายเมื่อ มีนาคม 2562

6.2 ชั้นปฏิบัติการโครงร่าง

1) สร้างภาพร่างจากแนวคิด โดยการร่างภาพ

ผลงานในระยษนี้มีการพัฒนาจาก ระยะที่ 1 คือ นอกจากจะนำผลงานของลูกมาเป็นต้นแบบแล้ว ก็มีการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันโดยผู้สร้างสรรค์เป็นผู้กำหนดแนวคิดของผลงาน แล้วให้ลูกมาร่วมกันสร้างสรรค์ตามแนวคิดนั้น ตามความเข้าใจของลูก ขณะสร้างสรรค์ผลงานได้พูดคุยให้มีบรรยากาศแห่งความรัก ให้ลูกคิดว่าเหมือนกับการเล่นของลูก

ภาพที่ 50 ภาพร่างของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

6.3 ชั้นลงมือปฏิบัติ

1) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 51 ภาพอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

2) สร้างสรรค์ผลงานตามแบบร่าง

ภาพที่ 52 การร่างภาพ และระบายสีของลูก
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 53 ภาพวิธีการด้นถอยหลัง

ที่มา : <http://www.blisby.com/blog/how-to-6-helpful-stitches/> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2562

3) เก็บรายละเอียดผลงาน

ภาพที่ 54 ภาพการปักชื่อความ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 55 ภาพการระบายสีของลูก
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 56 ภาพการระบายสีของลูก
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

6.3.4 แก๊ไขผลงาน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6.3.5 ผลงานสำเร็จ ระยะที่ 2 ระยะวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 57 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ถ่ายเมื่อ พฤษภาคม 2562

ชื่อผลงาน : บ้านที่รัก

เทคนิค : สื่อผสม

ขนาด : 100 ซม. x 1,200 ซม.

สำหรับผลงานชิ้นที่ 2 ในระยะวิทยานิพนธ์นี้ ได้พัฒนาจากผลงานชิ้นที่ 1 คือ การมีส่วนร่วม โดยลูกเป็นผู้ร่างภาพต้นแบบ และระบายสีร่วมกันในส่วนของผ้ามุ้ง และส่วนที่เป็นโครงสร้างตุ๊กตา สัตว์ 2 มิติ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของโมบาย ลูกก็มาผูก มัด พันตุ๊กตากับผู้สร้างสรรค์ด้วย ทำให้บรรยากาศเต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น และมีอิสระ

ภาพที่ 58 ภาพร่างของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 59 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 60 ภาพวัสดุ ไม้หวายในการสร้างสรรค์ผลงาน
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 61 ภาพโครงร่างรูปปลา
ถ่ายเมื่อ มีนาคม 2562

ภาพที่ 62 ภาพโครงร่างรูปนก
ถ่ายเมื่อ มีนาคม 2562

ภาพที่ 63 ภาพโครงร่างรูปปลาพื้นไหมพรหม
ถ่ายเมื่อ มีนาคม 2562

ภาพที่ 64 ส่วนประกอบของโมบาย
ถ่ายเมื่อ มีนาคม 2562

ภาพที่ 65 ส่วนประกอบของโมบาย
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 66 ภาพส่วนประกอบของโมบาย
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 67 ภาพรายละเอียดของโมบาย
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 68 ภาพวิธีการเย็บเก็บริม

ที่มา : <http://www.blisby.com/blog/how-to-6-helpful-stitches/> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2562

ภาพที่ 69 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562

ชื่อผลงาน : โอบายความทรงจำ

เทคนิค : สื่อผสม 3 มิติ

ขนาด : เส้นผ่านศูนย์กลาง 100 ซม. x สูง 400 ซม.

สำหรับผลงานชิ้นที่ 3 ในระยะวิทยานิพนธ์นี้ ได้พัฒนาจากผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 คือ การมีส่วนร่วมโดยนำภาพต้นแบบที่ลูกเป็นผู้ร่าง และร่วมกันผูก มัด พัน ตัก ตา ด้วยเส้นไหมที่มีสีสันสดใส กับผู้สร้างสรรค์เป็นรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ และระบายสีร่วมกันในส่วนของผ้าถุง นอกจากนี้มีการพัฒนาในเรื่องของศิลปะการจัดวาง เพื่อให้ผลงานศิลปะทั้ง 3 ชิ้นมีการเชื่อมโยงกัน ซึ่งผลงานจัดวางได้รับอิทธิพลจากศิลปะนรสลิน กาสต์ ที่มีการจัดวางตั้งแต่บนผนัง แขนงห้อยลงมาจากเพดาน และกระจายลงมาที่พื้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ชมมีความรู้สึกเหมือนกับเป็นส่วนหนึ่งในผลงาน ซึ่งอบอวลไปด้วยบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น สนุกสนาน และมีอิสระบนพื้นที่ของความรัก

ภาพที่ 70 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3

ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 71 ภาพวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 72 ภาพกรรไกรตัดผ้า
ถ่ายเมื่อ กุมภาพันธ์ 2562

ภาพที่ 73 ภาพโครงสร้างตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 74 ภาพตุ๊กตาทันใหม่แบบต่าง ๆ
ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562

ภาพที่ 75 ภาพการผูกพันโครงสร้างตุ๊กตา
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 76 ภาพการผูกพันโครงสร้างตุ๊กตาด้วยเส้นไหม
ถ่ายเมื่อ เมษายน 2562

ภาพที่ 77 ภาพตุ๊กตาด้าพันไหมแบบต่าง ๆ
ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562

ภาพที่ 78 ภาพตุ๊กตาสัตว์พื้นใหม่แบบต่างๆ
ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562

ภาพที่ 79 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 256

ชื่อผลงาน : ครอบครัวของเรา

เทคนิค : สื่อผสม 3 มิติ

ขนาด : แปรผันตามพื้นที่

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere เป็นการแสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก โดยในการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สามารถแบ่งตามหัวข้อได้ดังนี้

1. จุดเด่นของผลงาน
2. จุดที่ควรพัฒนา
3. วิธีการพัฒนาผลงาน

1. จุดเด่นของผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere เป็นการสร้างความตระหนัก และกระตุ้นเตือนให้คนในครอบครัว เห็นคุณค่า ของความรัก ความสุข ความผูกพัน และความสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตลอดจนเป็นการสร้างกำลังใจให้กับทุกๆ ครอบครัว ได้สร้างพื้นที่ของความรักร่วมกัน ในเวลาที่มีแตกต่างกัน มากบ้างน้อยบ้างให้เป็นเวลาที่มีคุณภาพเหมือนๆ กัน ผ่านผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม(Mixed media) 3 มิติ โดยเลือกใช้วิธีการ ผูก มัด เย็บ ปัก ด้วยรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) จำนวน 3 ชิ้นงาน ได้แก่ 1) บันทึกรัก 2) โหมบายความทรงจำ 3) ครอบครัวของเรา ซึ่งงานชุดนี้มีจุดเด่นของผลงานดังตารางที่ 4 - 7 คือ

ภาพที่ 79 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1, 2 และ 3
ถ่ายเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562

ตารางที่ 5 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน	บันทึกรัก
ขนาด	100 ซม. X 1,200 ซม.
เทคนิค	สื่อผสม
   <p data-bbox="347 1823 654 1906">การวิเคราะห์จุดเด่นของผลงาน วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1</p>	<p>จุดเด่นของงานชิ้นนี้ คือ แนวความคิดการบันทึกการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่านิทาน โอบกอดก่อนเข้านอน การเดินทางไปต่างๆ การเล่นเกม คำพูดแทนความรัก โดยใช้วิธีการเย็บ ปัก ข้อความที่แสดงถึงความรักระหว่างแม่กับลูก เรื่องราวจากการตัดผ้าปาเต๊ะเป็นรูปนก เป็นสัญลักษณ์แทนความรักของแม่ที่เป็นอิสระ ไม่มีข้อผูกมัดใดๆ นำเสนอในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ในม้วนผ้าผืนม้วน โดยการนำเอาทัศนธาตุต่างๆ มาจัดตามหลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) ดังนี้ คือ</p> <p>เส้น ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นที่เกิดจากการร่าง และการปักตัวอักษรจากข้อความของลูก และข้อความของผู้สร้างสรรค์</p> <p>รูปร่าง รูปทรง สำหรับผลงานชิ้นนี้เห็นได้จากการวาดภาพระบายสีเป็นรูปร่างต่างๆ ของลูก และรูปร่างจากการตัดผ้าปาเต๊ะเป็นรูปนกที่ผู้สร้างสรรค์จัดวางในทิศทางต่างๆ</p> <p>สี การใช้สีในผลงานบันทึกรัก เลือกใช้สีโทนสว่าง สดใสบางจุดเป็นสีกลมกลืนกัน แต่มีบางจุดที่ใช้สีตัดกัน เพื่อให้ผู้ชม เกิดความรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่นของแม่ที่มีต่อลูก</p> <p>บริเวณว่าง ในผลงานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอิสระ ไม่อึดอัดจนเกินไป นำทัศนธาตุที่กล่าวมาทั้งหมดมาจัดให้มีเอกภาพ โดยมีจุดเด่นของผลงานอยู่ที่ตัวอักษรสีแดงบนผ้าผืนม้วนมาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความสมดุลแบบอสมมาตร วางจังหวะรูปนกผ้าปาเต๊ะให้เป็นจุดนำสายตา ทำให้งานศิลปะชิ้นนี้มีคุณค่าอย่างสูงสุด และตรงกับแนวความคิด ความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก “บนพื้นที่ของความรัก”</p>

ตารางที่ 6 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน	โมบายความทรงจำ
ขนาด	เส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ม. x สูง 3 ม.
เทคนิค	สื่อผสม 3 มิติ
   <p data-bbox="347 1794 655 1872">การวิเคราะห์จุดเด่นของผลงาน วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2</p>	<p data-bbox="722 533 1402 813">จุดเด่นของงานชิ้นนี้ คือ การใช้สัญลักษณ์ ซึ่งโมบายเป็นสัญลักษณ์แทนของเล่น การห่อก่อนนอนให้ลูกน้อยเปล็ดเปล็นได้นอนหลับฝันดี ซึ่งเป็นเวลาที่แม่จะได้แสดงความรักต่อลูกอีกช่วงเวลาหนึ่งโดยเทคนิคสื่อผสมการปักบนผ้าฝ้ายที่ซึ่งบนเฟรมที่ผูกมัดเป็นรูปสัตว์ต่างๆ นำเสนอในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)</p> <p data-bbox="722 831 1402 909">โดยการนำเอาทัศนธาตุ ต่างๆ มาจัดตามหลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) ดังนี้ คือ</p> <p data-bbox="722 927 1402 1010">จุด ในผลงานชิ้นนี้เป็นการนำเส้นไหมที่มีรูปทรงกลมเป็นจุดมาผูกเชื่อมต่อกันด้วยริ้วเรียงเป็นเส้นของโมบาย</p> <p data-bbox="722 1028 1402 1160">เส้น ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นที่เกิดจากการร่าง และการปักตัวอักษรจากข้อความของลูก และการนำเส้นแต่ละเส้นมาเรียงร้อยเป็นส่วนประกอบของโมบาย</p> <p data-bbox="722 1178 1402 1310">รูปร่าง รูปทรง สำหรับผลงานชิ้นนี้เห็นได้จากการวาดภาพระบายสีเป็นรูปร่างต่างๆ ของลูก และรูปร่างตุ๊กตาสัตว์จากลายเส้นของลูก</p> <p data-bbox="722 1328 1402 1460">สี การใช้สีในผลงานโมบายความทรงจำเลือกใช้สีโทนสว่างสดใสบางจุดเป็นสีกลมกลืนกัน แต่มีบางจุดที่ใช้สีตัดกัน เพื่อให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่นของแม่ที่มีต่อลูก</p> <p data-bbox="722 1478 1402 1704">นำทัศนธาตุที่กล่าวมาทั้งหมดมาจัดให้มีเอกภาพ โดยมีจุดเด่นของผลงานอยู่ที่ผ้าฝ้ายทรงกลมปักตัวอักษรเป็นนิทาน ของลูก นำมาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความสมดุลแบบอสมมาตร ตรงกับแนวความคิด ความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่ว่า แม่มีต่อลูก “บนพื้นที่ของความรัก”</p>

ตารางที่ 7 ตารางการวิเคราะห์จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน	ครอบครัวของฉัน
ขนาด	แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค	สื่อผสม 3 มิติ
   <p data-bbox="347 1816 654 1899">การวิเคราะห์จุดเด่นของผลงาน วิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3</p>	<p data-bbox="722 533 1399 719">ตุ๊กตาสัตว์เป็นผลงานมาจากสัตว์ที่ถูกวาด นำมาตัดทอนเป็นสัญลักษณ์แทนความรัก ความผูกพันที่เป็นอิสระ แต่ไม่มีข้อผูกมัดใดๆ แม้จะเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์แต่แม่และลูกได้ทำให้สมบูรณ์ในแบบที่ควรจะเป็นแล้ว</p> <p data-bbox="722 730 1399 916">การนำผลงานศิลปะของลูกมาสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการผูกมัดด้วยไหมชนิดต่างๆ เป็นตุ๊กตารูปสัตว์ 3 มิติ ติดไฟแอลอีดี เพื่อความสว่างและอบอุ่น นำเสนอในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)</p> <p data-bbox="722 927 1399 1014">โดยการนำเอาทัศนธาตุต่างๆ มาจัดตามหลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) ดังนี้ คือ</p> <p data-bbox="722 1025 1399 1113">เส้น ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นที่เกิดจากการร่าง เส้นโครงสร้าง และนำเส้นไหมมาผูก พัน มัดรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ</p> <p data-bbox="722 1124 1399 1211">รูปร่าง รูปทรง สำหรับผลงานชิ้นนี้เห็นได้จากการนำเส้นไหมมาผูก พัน มัดรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติจากลายเส้นของลูก</p> <p data-bbox="722 1223 1399 1411">สี การเลือกใช้สีของเส้นไหมในผลงานรูปตุ๊กตาสัตว์ 3 มิติ เลือกใช้สีโทนสว่าง สดใสบางจุดเป็นสีกลมกลืนกัน แต่มีบางจุดที่ใช้สีตัดกัน เพื่อให้ผู้ชม เกิดความรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่นของแม่ที่มีต่อลูก ความเป็นครอบครัว</p> <p data-bbox="722 1422 1399 1709">นำทัศนธาตุที่กล่าวมาทั้งหมดมาจัดให้มีเอกภาพ โดยมีจุดเด่นของผลงานอยู่ที่โครงสร้าง ที่แตกต่าง รูปทรงที่มีความบริสุทธิ์ซึ่งมาจากลายเส้นของลูก ความกลมกลืนในการใช้โทนสี นำมาจัดประกอบเข้าด้วยกันจัดวางให้เกิดระยะ เหมือนมีความเคลื่อนไหวได้อย่างมีอิสระ มีความอบอุ่น ตรงกับแนวความคิด ความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก “บนพื้นที่ของความรัก”</p>

2. จุดที่ควรพัฒนา

ตารางที่ 8 ตารางการวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์

	
<p>การวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ</p>	<p>การสร้างสรรคโดยใช้วิธีการเย็บ ปักเป็นตัวอักษรและภาพต่างๆ บนผ้าผืนด้วยเส้นไหมสีต่างๆ ร่วมกับการวาดภาพระบายสีของลูก พัฒนามาเป็นงานชิ้นที่ 2 โดยมีวิธีการเย็บ 2 วิธี คือ การเย็บแบบด้นถอยหลัง และการเย็บเก็บริม ปัก โดยการปัก ทึบ ผูก มัด เป็นรูปทรงที่ลูกวาด คือ ปลา นก ไก่ โดยใช้เส้นไหมชนิดต่างๆ ที่มีสีสันสดใส ส่วนบนเป็นผ้าผืนกว้าง 0.5 เมตร ยาว 3 เมตร เป็นภาพวาดระบายสีเกี่ยวกับนิทานเรื่องต่างๆ ที่ลูกได้ฟัง และปักทับเส้นรอบรูปด้วยเส้นไหม โหมบายพัฒนาให้สามารถหมุนได้ ในช่วงแรกหมุนเร็วมาก ได้พัฒนาให้หมุนช้าลงงานชิ้นที่ 3 พัฒนาเป็นรูปสัตว์ 3 มิติด้วยวิธีการผูก มัด พัน เย็บมุ้งกับโครงสร้างตุ๊กตาสัตว์ ระบายสี ปักรูป และตัวอักษร นำมาจัดวางเป็นกลุ่ม เรียงเป็นแถว เริ่มจากผนังห้อง ตามแต่พื้นที่ โดยใช้การจัดแสงไฟให้เงาของตุ๊กตาสัตว์ปรากฏบนผนัง</p>

ตารางที่ 9 ตารางการวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์ (ต่อ)

<p>การวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับ เทคนิค</p>	<p>การสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคสื่อผสม 3 มิติ โดยวิธีการเย็บปัก ตัวอักษร และภาพบนผ้ามุ้งและการวาดภาพระบายสีของลูก สำหรับชั้นแรก ยังคงเป็น 2 มิติ พัฒนามาเป็นงานชิ้นที่ 2 โดยมีวิธีการปัก ผูก มัด เป็นรูปทรงที่ลูกวาด คือ ปลา นก ไก่ โดยใช้ไหมชนิดต่างๆ ที่มีสีสันสดใส ส่วนบนเป็นผ้ามุ้งกว้าง 0.5 เมตรยาว 3 เมตร เป็นภาพวาดระบายสีเกี่ยวกับนิทานเรื่องต่างๆ ที่ลูกได้ฟัง และปักทับเส้นรอบรูปด้วยไหม โม่บายพัฒนาให้สามารถหมุนได้ ในช่วงแรกโม่บายหมุนเร็วมาก จึงได้พัฒนาให้หมุนช้าลง โดยวิธีการลดแรงของมอเตอร์ลง งานชิ้นที่ 3 พัฒนาเป็นรูปสัตว์ 3 มิติจัดวางเป็นกลุ่ม เรียงเป็นแถว เริ่มจากจัดวางบนผนังห้อง และไต่ลงมาจนถึงพื้น สามารถแปรผันได้ตามแต่พื้นที่จะมีลักษณะใด นอกจากนี้ใช้การจัดแสงไฟให้เงาของนกปรากฏบนผนังเพิ่มความอบอุ่นและน่าสนใจยิ่งขึ้น</p>
<p>การวิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์</p>	<p>การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ทั้ง 3 ชั้น มีจุดที่ต้องพัฒนาในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น กรรไกร เข็ม คีม ได้วิเคราะห์ให้มีความเหมาะสม และถูกต้องกับวัตถุ วัสดุ หรืองานแต่ละชิ้น 2. ชนิด ขนาด และปริมาณของวัตถุ วัสดุที่นำมาใช้ในการผูกมัด เย็บ ปัก ร่วมกับผลงานให้ตรงตามแนวความคิด 3. การเลือกสี และชนิดของเส้นไหมให้เหมาะสมสอดคล้องสามารถถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการได้ตรงกับแนวความคิด 4. เลือกใช้ไฟ กับผลงานทั้งที่จัดวางพื้น และติดตั้งที่เพดานให้เหมาะสมกับชิ้นงาน และตรงกับแนวความคิดบนพื้นที่ของความรัก 5. การนำทัศนธาตุ หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ และการนำเสนอผลงานโดยใช้รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

3. วิธีการปรับปรุงพัฒนาผลงาน

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์วิธีการปรับปรุงพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ ปี 2562			
ภาพผลงาน	แนวความคิด	จุดเด่น/จุดที่ควรพัฒนา	การพัฒนาผลงาน
 <p>ผลงานชิ้นที่ 1</p>	<p>การบันทึกการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการเย็บ ปักด้วยเส้นไหมเช่น เล่านิทาน โอบกอดก่อนเข้านอน การเดินทางไปเที่ยวต่าง ๆ การละเล่น เป็นบันทึกความรัก</p>	<p>การใช้เส้นไหมปักวัสดุผ้า มุ้งเป็นข้อความ ภาพ สื่อถึงการปกป้อง แต่มีความรู้สึกเป็นอิสระ และมีความเบาบาง แต่หลุดลุ่ยง่าย</p>	<p>ในการพัฒนาส่วนที่หลุดลุ่ย ใช้วิธีการเย็บเก็บริม ก็จะช่วยทำให้เส้นด้ายไม่หลุดลุ่ย ผลงานละเอียด และประณีตขึ้น</p>
 <p>ผลงานชิ้นที่ 2</p>	<p>โมบายเป็นสัญลักษณ์แทนการเทกโลมให้ลูกน้อย ได้นอนหลับฝันดีก่อนนอนซึ่งเป็นเวลาที่แม่จะได้แสดงความรักต่อลูกอีกช่วงเวลาหนึ่ง</p>	<p>ผลงานเป็น 3 มิติ ขึ้นใหญ่ เพิ่มความน่าสนใจ โดยการใส่มอเตอร์ ทำให้ผลงานเคลื่อนไหวได้ แต่ยุ่งยากในการติดตั้ง</p>	<p>เตรียมอุปกรณ์ติดตั้งให้พร้อมในการจัดวาง จัดเก็บให้เป็นระเบียบ ง่ายในการติดตั้งแต่ละครั้ง ซึ่งการจัดวางแต่ละครั้งจะแปรผันตามพื้นที่</p>
 <p>ผลงานชิ้นที่ 3</p>	<p>ตุ๊กตาสัตว์เป็นผลงานมาจากรูปสัตว์ที่ลูกวาด นำมาตัดทอนเป็นสัญลักษณ์แทนความรัก ความผูกพันที่เป็นอิสระ ไม่มีข้อผูกมัดใดๆ</p>	<p>การจัดวางตุ๊กตารูปสัตว์ 3 มิติ ผูก มัด พันตุ๊กตา ด้วยเส้นไหม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความรัก ความผูกพันในครอบครัว จัดวางไม่ลงตัว</p>	<p>ออกแบบ ร่างรูปแบบการจัดวางหลายๆ แบบ ให้ลงตัว มีความเชื่อมโยง โดยตุ๊กตาสัตว์จะจัดวางให้เชื่อมชิ้นงานทั้ง 3 ชิ้น ตามการแปรผันของพื้นที่</p>
สรุป	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวางแผน การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเป็นขั้นตอนชัดเจน 2. ศึกษา ค้นคว้า รูปแบบผลงานของศิลปิน เพื่อค้นหาแรงบันดาลใจ 3. ทดลองสร้างสรรค์ผลงาน เมื่อพบปัญหา หาวิธีแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาผลงาน 4. สร้างสรรค์ผลงานจนเกิดความชำนาญ และสามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ 		

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere นี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก ของทุกๆ ครอบครัว ทั้งนี้สามารถสรุปผลการสร้างสรรค์ได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการสร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere ผ่านแนวคิดที่สื่อด้วยสัญลักษณ์แทนความรักความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก การบันทึก และถ่ายทอดความทรงจำที่ดีของแม่ และลูก การสร้างความตระหนัก เพิ่มตัวเลือก และเป็นกำลังใจสำหรับครอบครัวที่มีปัญหา ความรัก คือ พื้นฐานในการเลี้ยงดูลูก การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ใช้เวลาเหล่านี้สร้างสัมพันธ์อันดีกับลูก การแสดงความรัก ความผูกพันเป็นเกราะป้องกันตัวลูกเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และมันจะเป็นความทรงจำที่ดีให้ตัวเขาได้ระลึกถึงอยู่เสมอว่าแม่รักเขามากเพียงใด โดยการศึกษาค้นหาแรงบันดาลใจ และแนวคิดจากผลงานของศิลปินที่ใช้สัญลักษณ์มาสะท้อนแนวความคิดแทนค่าความรู้สึภายในจิตใจ รวมทั้งศึกษารูปแบบและเทคนิคจากศิลปินที่สนใจ และศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ ล้วนมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere โดยได้สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม (Mixed media) 3 มิติด้วยวัสดุดังต่อไปนี้ คือ ฝ้ายมุ้ง เส้นไหมชนิดต่างๆ ที่มีสีสันสดใส สีอะคริลิก มอเตอร์ ดวงไฟส่องโดยวิธีการผูก มัด ไม้หวาย ไม้ไผ่ กิ่งไม้ต่างๆ เป็นรูปการ์ตูนสัตว์ เย็บ ปัก ตามลายเส้นของลูก แล้วนำผลงานมานำเสนอด้วยรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation Art) ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere 1 ชุด จำนวน 3 ชิ้น ได้แก่ 1) บันทึกรัก 2) โหมบายความทรงจำ 3) ครอบครัวของเรา

2. อภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานเกิดจากแรงบันดาลใจ และแนวความคิดที่เกิดจากลูก ถ่ายทอดลงบนฝ้ายมุ้ง ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทนพื้นที่ปลอดภัย การปกป้อง นำมาวาดภาพระบายสี บางภาพบันทึกเรื่องราว และกิจกรรม บางภาพเป็นลายเส้นที่เกิดจากจินตนาการของลูกผสมผสานกับการผูก มัด เย็บปัก ถักร้อย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความผูกพัน และการสร้างสรรค์ผลงาน 3 มิติ จากลายเส้นของลูก โดยผลงานทั้งหมดได้สร้างสรรค์จากการทำกิจกรรมเหล่านี้ด้วยกัน ซึ่งเต็มไปด้วยบรรยากาศของ

ความรัก ความผูกพัน ความสนุกสนาน และอบอุ่น นอกจากผลงานชุดนี้จะเป็นการบันทึก และถ่ายทอดความทรงจำที่ดีของแม่ลูกแล้ว ยังต้องการสร้างความตระหนัก เพิ่มตัวเลือก และเป็นกำลังใจสำหรับครอบครัวที่มีปัญหา ไม่ว่าจะปัญหาใดก็ตาม ความรัก คือ พื้นฐานในการเลี้ยงดูลูก แม้แต่ครอบครัวจะมีเวลาให้แก่ลูกไม่เท่ากัน แต่หากใช้เวลาที่มีดูแลลูกอันเป็นที่รัก ใช้เวลาคุณภาพร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ครอบครัวมีกิจกรรมที่ถนัด เช่น การรับประทานอาหารด้วยกัน ได้พูดคุยซักถามทุกข์ สุขในแต่ละวัน การเล่นด้วยกัน การเดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน การสอนการบ้าน การเล่านิทาน พุดจาหยอกล้อ หรือร้องเพลงกล่อมก่อนนอน ล้วนเป็นสิ่งที่แม่สามารถใช้เวลาเหล่านี้สร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกได้ การแสดงความรัก ความผูกพันในตอนนี้จะเป็นเกราะป้องกันตัวลูกเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และมัน จะเป็นความทรงจำที่ดีให้ตัวเขาได้ระลึกถึงอยู่เสมอว่าแม่รักเขามากเพียงใด เพราะวันหนึ่งเมื่อไม่มีแม่อยู่กับเขา สิ่งเหล่านี้จะทำให้เขาสามารถอยู่กับตัวเอง และสังคมได้อย่างมีความสุข โดยได้รับอิทธิพลด้านแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ จากศิลปินดังต่อไปนี้ คือ ได้รับอิทธิพลจากศิลปิน เมตตา สุวรรณศรี คือ ความเป็นผู้หญิง ความเป็นแม่ การใช้สัญลักษณ์ในการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ความรัก ความผูกพันอันบริสุทธิ์ที่แม่มีต่อลูก โดยสอดคล้องกับแนวความคิดของศิลปินกลุ่มไฟเบอร์อาร์ต คือ เทคนิควิธีการนำเส้นไหมมาเย็บ ปัก ถัก ร้อย ได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบจากศิลปิน รสลิน กาสต์ คือ การนำผลงานที่มีเรื่องราวความรัก ความผูกพันที่มีต่อสัตว์เลี้ยง มาสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสื่อผสม คือ ผ้าขาวโปร่ง บาง มาเย็บมือเป็นตัวอักษรข้อความไลน์ส่งถึงสัตว์เลี้ยงของเขามาจัดวางด้วยรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และได้รับอิทธิพลด้านเทคนิคจากศิลปิน เขียวล่า ฮิคส์ คือ เทคนิคสื่อผสม (Mixed media) โดยวิธีการผูก มัด เย็บ ปัก เส้นไหมที่มีสีสันสดใสตามแนวความคิดด้วยรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ซึ่งผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วม เข้าถึงผลงานศิลปะ และแนวคิดศิลปินได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษา และสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สามารถตอบแนวความคิดความรัก ความผูกพันของแม่ที่มีต่อลูกได้เป็นอย่างดี จากผลงานทั้ง 3 ชิ้นที่นำมาจัดวางสามารถใช้สัญลักษณ์จากวัสดุ เช่น มุ้ง ที่สื่อถึงพื้นที่ปลอดภัย การปกป้อง เส้นไหมที่นำมาผูก มัด พัน ที่สื่อถึงสายใยรัก ความผูกพัน การบันทึกเรื่องราวต่างๆ ด้วยวัสดุที่อ่อนนุ่ม นำทฤษฎีของสื่อถึงการเลี้ยงดูลูกให้เค้าสามารถ ดูแลตัวเองได้และเป็นความทรงจำดีๆ เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้คงสร้างความตระหนักในเรื่องของความรักที่มีต่อลูก และครอบครัว ต่อผู้ชมที่จะร่วมกันสร้างพื้นที่ของความรักให้ดีที่สุดเท่าที่คนเป็นแม่คนหนึ่งจะทำได้

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด พื้นที่ของความรัก : Amour's Sphere นี้ มีจุดเด่นในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้ คือ

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 บันทึกรัก เป็นการใช้วัสดุผ้ามุ้งในการสร้างสรรค์ ทำให้ผลงานมีความรู้สึกมีอิสระ และมีความบางเบา นำผ้าปาเต๊ะสีสัญลักษณ์แทนความเป็นแม่ในท้องถิ่นภาคใต้ ร่วมกับการปักตามลายเส้นของลูก บันทึกรักไว้ในผ้ามุ้งโดยมีมือหมุนสำหรับหมุน และคลี่งานออก

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 โหมบายความทรงจำ มีจุดเด่น คือ การพัฒนาจากผลงาน 2 มิติให้เป็น 3 มิติ โดยการนำมาประกอบสร้างเป็นโหมบาย มีเทคนิควิธีการหลากหลายขึ้น นอกจากนี้ใช้วิธีการใส่มอเตอร์ประกอบไปด้วย ทำให้ผลงานเกิดการเคลื่อนไหว หมุนได้ สื่อสัญลักษณ์ได้ถึงการห่อกลมลูกก่อนนอน เพื่อให้ลูกมีจินตนาการ และนอนหลับฝันดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ครอบครัวของเรา มีจุดเด่น คือ การจัดวางตัวการ์ตูนสัตว์ 3 มิติ ให้มีอิสระ และการใช้โทนสีของเส้นไหมที่ผูก มัด พันตัวตุ๊กตาสัตว์ที่มีความบริสุทธิ์ อ่อนหวาน สดใส โดยใช้ไหมมาเป็นส่วนร่วมในงานเพิ่มความสว่าง สดใส แก่ผลงานยิ่งขึ้น สื่อสัญลักษณ์ถึงครอบครัวที่แม้ไม่สมบูรณ์นักแต่เป็นครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรักอันบริสุทธิ์

จากการสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 3 ชั้น ได้ค้นพบเทคนิคการระบายสีบนผ้ามุ้ง จากลายเส้นที่นำมาเป็นต้นแบบ และการปักเดินเส้นตามลายเส้นที่ลูกได้ร่างเอาไว้ และได้พบปัญหาในการสร้างสรรค์ คือ ส่วนริมของผ้ามุ้งที่หลุดลุ่ยได้ง่าย และเป็นผ้าที่มีความโปร่งบาง ทำให้ต้องระมัดระวังในการทำงาน ขนาดของชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ แต่มีความบอบบาง ในการติดตั้งแต่ละครั้งต้องเตรียมอุปกรณ์ติดตั้งให้พร้อมในการจัดวาง จัดเก็บให้เป็นระเบียบ ง่ายในการติดตั้งแต่ละครั้ง ซึ่งการจัดวางแต่ละครั้งจะแปรผันตามพื้นที่

สำหรับการปรับปรุงพัฒนาผลงานมีดังนี้ คือ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในระยะเวลาที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการเย็บ ปัก ตัวอักษรและภาพต่างๆ บนผ้ามุ้งด้วยไหมสี ร่วมกับการวาดภาพระบายสีของลูก ทั้ง 3 ชั้นจะเป็น แบบ 2 มิติ ทั้งหมด ต่อมาเป็นการพัฒนามาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในระยะเวลาที่ 2 ผลงานวิทยานิพนธ์ งานชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 ใช้วิธีการเย็บ 2 วิธี คือ การเย็บแบบด้นถอยหลัง และการเย็บเก็บริม ปัก โดยการปักทึบ ผูก มัด เป็นรูปทรงที่ลูกวาด คือ ปลา นก ไก่ โดยใช้ไหมชนิดต่างๆ ที่มีสีสดใส ส่วนบนเป็นผ้ามุ้งกว้าง 0.5 เมตรยาว 3 เมตร เป็นภาพวาดระบายสีเกี่ยวกับนิทานเรื่องต่างๆ ที่ลูกได้ฟัง และปักทับเส้นรอบรูปด้วยไหม โหมบายพัฒนาให้สามารถหมุนได้ในช่วงแรกหมุนเร็วมาก ได้พัฒนาให้หมุนช้าลง งานชั้นที่ 3 พัฒนาเป็นรูปสัตว์ 3 มิติ จัดวางเป็นกลุ่มเรียงเป็นแถว เริ่มจากผนังห้อง ตามแต่พื้นที่โดยใช้การจัดแสงไฟให้เงาของนก ปรากฏบนผนัง ในรูปแบบการจัดวาง ควรมีแบบร่างการจัดวางหลายๆ รูปแบบ เพื่อคัดเลือกรูปแบบที่เหมาะสมตามความแปรผันของพื้นที่

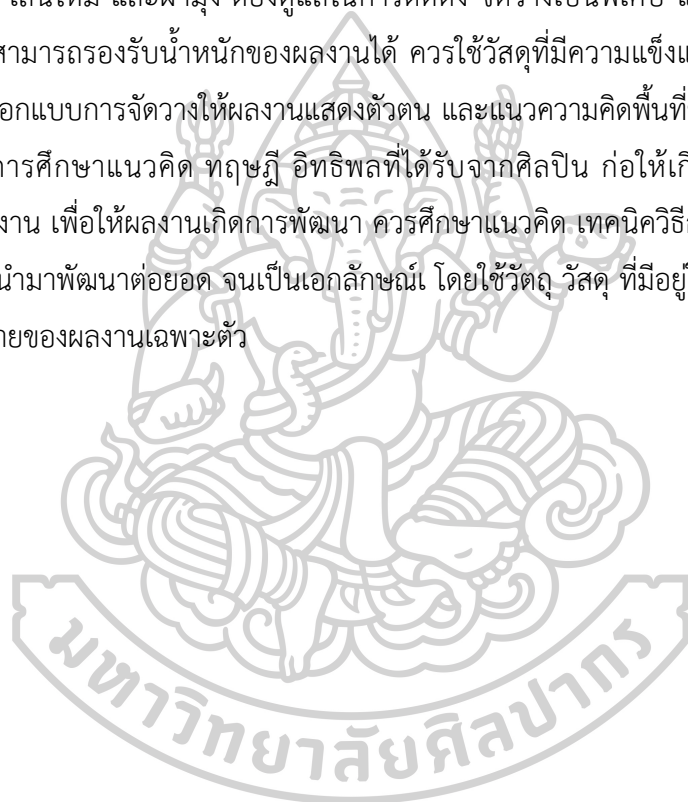

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 การสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถพัฒนาเป็นผลงานประติมากรรม ผลงานจิตรกรรมแบบสื่อผสม ผลงานสื่อผสมในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และ ผลงานสื่อผสมในรูปแบบอื่นๆ โดยใช้สัญลักษณ์ วัตถุ วัสดุที่ได้รับจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน ผู้ที่มีความสนใจสามารถนำความรู้จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไป ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และความเหมาะสมต่อการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

3.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานพบปัญหา คือ การสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุที่มีความ บอบบาง เช่น เส้นไหม และผ้าไหม ต้องดูแลในการติดตั้ง จัดวางเป็นพิเศษ และการติดตั้งผลงานที่มี ขนาดใหญ่ไม่สามารถรองรับน้ำหนักของผลงานได้ ควรใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง เหมาะสมกับการรับ น้ำหนัก การออกแบบการจัดวางให้ผลงานแสดงตัวตน และแนวความคิดพื้นที่ของความรัก

3.3 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ผลงานเกิดการพัฒนา ควรศึกษาแนวคิด เทคนิควิธีการ รูปแบบ ของศิลปิน ให้เข้าใจ แล้วนำมาพัฒนาต่อยอด จนเป็นเอกลักษณ์ โดยใช้วัตถุ วัสดุ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น สื่อสัญลักษณ์ แทนความหมายของผลงานเฉพาะตัว

รายการอ้างอิง

- เทียนชัย ตั่งพรประเสริฐ. เทคนิคองค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2555.
- กมล แสงทองศรีกมล. "หลักในการเลี้ยงดูลูก (Principle of Child Rearing)." แม่และเด็ก, 2550.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. สุนทรียศาสตร์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- นวลตา บัวแย้ม. คู่มือการปัก กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2546.
- พิษณุ ศุภนิมิตร. "ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร." (24 พฤษภาคม 2562).
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2554.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. พจนานุกรมผ้าและเครื่องถักทอ. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2559.
- ศรียา นิยมธรรม. ศิลปะกับเยาวชน. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2544.
- สรรเสริญ สันติธัญวงศ์. ศิลปะในศตวรรษที่ 20. มหาวิทยาลัยศิลปากร: โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.
- หลักการองค์ประกอบทางทัศนศิลป์." Updated, เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม 2561, จาก https://www.baanjommyut.com/library_2/extension-4/the_visual_aesthetics/08.html.
- อมรา พงศาพิชญ์. เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- อารี สุทธิพันธุ์. ศิลปะนิยม. โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์: โอเดียนสโตร์, 2535.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สิริพร กลับแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	16 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 6/1 หมู่ 4 ตำบลเสาเภา อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2550 นิทรรศการครุศิลป์มัธยมศึกษา ครั้งที่ 1 – 9 ณ หอศิลป์ร่วมสมัย เมืองคอน พ.ศ. 2558 นิทรรศการครุศิลป์ถิ่นแดนใต้ ครั้งที่ 1 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559 นิทรรศการ ๘ สติในดวงใจ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยเมืองคอน
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2557 ได้รับรางวัล หนังสือแนนครูดี จากคุรุสภา

